

Ziua Națională a Lecturii, marcată în toate școlile din țară

2

Muzeul Copiilor atrage din ce în ce mai mulți vizitatori

3

Pavilionul României la Expo 2020 Dubai, peste 700.000 de vizitatori

8

„Noutăți” la CCD Ilfov

12

condeie Ilfovene

Nr. 54 | martie 2022 | Publicație de cultură

„Joc și cânt de Dragobete!” la Centrul Cultural din Buftea

Mărțișorul - speranțe de primăvară, mituri și povești

(pagina 4)

Cucii din Brănești la Muzeul Satului din București

(pagina 6)

Ziua Națională a Lecturii, marcată în toate școlile din țară

De Ziua Națională a Lecturii, marcată pe 15 februarie, în toate școlile, programul a fost modificat astfel încât, indiferent de disciplina prevăzută în orar, la ora 11.00 și la ora 14.00, să fie organizate activități de lectură la care să participe toți preșcolarii și elevii. Începând din acest an, România are o Zi națională a lecturii. Într-o țară în care sub 10% dintre cetățeni cumpără o carte pe an, rolul școlii devine esențial în a cultiva o activitate aparent desuetă, lectura, ca preocupare menită să ne salveze dintr-un univers superficial, un univers în care dăm click fără a decide. Lectura construiește legături profunde și statornice în mințile tuturor, fie copii sau adulți. La 15 februarie 2022, în toate școlile,

programul a fost modificat astfel încât, indiferent de disciplina prevăzută în orar, la ora 11.00 și la ora 14.00, învățătorul sau profesorul au organizat la clasa unde a fost prezent, activități de lectură la care au participat toți preșcolarii și elevii. În prealabil, personalul didactic a recomandat tuturor să aducă o carte preferată sau să împrumute de la biblioteca școlară o carte și, timp de 15 minute, să citească fie individual, fie în grupuri mici de lucru.

Femeia și puterea ei sălbatică

Ionela MIRCEA

Femeia de-a lungul secolelor a fost infantilizată și tratată ca o proprietate. Deși nu ne erau acceptate scrierile în trecut, femeia a continuat să-și urmeze dorința de a scrie. Femeilor nu le erau apreciate picturile, dar ele continuau să picteze, pentru că asta le hrănea spiritul. În trecut femeilor le era interzis să aibă acces la ateliere sau materiale necesare artei picturii și scrisului. Femeilor le era interzis să danseze sau să poarte haine colorate. Dar femeia era sălbatică, întotdeauna găsea puterea să își urmeze visele și dorințele. Dansau în pădure, în subsoluri, sau când ieșeau cu gunoiul, ca nimeni să nu le vadă. Pictau sau scriau în anonim, se deghizau în bărbați pentru a-și putea cumpăra materialele necesare. Femeia mereu a găsit puterea de a obține ceea ce și-a dorit. Dintotdeauna a existat o natură sălbatică, de a lupta, de a obține ceea ce ne dorim, indiferent de vremurile în care am trăit. Oricât ar fi de interzisă, strivită, negată, înjosită, torturată, considerată periculoasă, nesănătoasă, nebună, femeia își croiește drum. Latura noastră sălbatică luptă pentru noi, ne ajută să strălucim, astfel că până și cea mai cuminte femeie și rezervată își păstrează un loc pentru „femeia sălbatică” din noi. Indiferent de situațiile prin care trecem, cât de robite suntem, păstrăm un loc, un colțisor doar al nostru, al sinelui sălbatic, pentru că știm că într-o zi vom găsi o ieșire, o deschidere, o ocazie de care vom profita și vom apela la „femeia sălbatică” din noi pentru a putea fugi. Să nu îi luăm femeii frumusețea ei naturală, strălucirea și puterea. Mai degrabă să oferim tuturor femeilor un ambient sălbatic în care cele cu înclinații artistice să poată crea, cele iubitoare să poată iubi, iar cele tălmăduitoare să poată vindeca. Lăsați femeilor libertatea! ■

„Scârța, scârța pe hârtie“

Biblioteca Metropolitană București (BMB) prin Direcția Cultură, Învățământ, Turism a Primăriei Municipiului București, în parteneriat cu Teatrul Dramaturgilor Români (TDR), anunță lansarea concursului de creație teatrală și literară „Scârța, scârța pe hârtie”. Titlul proiectului a fost ales în contextul împlinirii a 170 de ani de la nașterea dramaturgului Ion Luca Caragiale (30 ianuarie 1852) și a 110 ani de la moartea sa (9 iunie 1912). Cu această ocazie, Biblioteca Metropolitană București și Teatrul Dramaturgilor Români derulează un concurs de creație teatrală și literară între 30 ianuarie și 9 iunie 2022. Concursul este dedicat tinerilor cu vârste cuprinse între 14-24 ani (se vor juri textele pe două categorii de vârstă 14-18 ani și 19-24 ani). Participanții vor scrie texte inedite folosind obligatoriu următoarele replici/expresii: Bravos, națiune! / Eu pentru cine votez? / Curat murdar / Certificat medical / Ori toți să muriți, ori toți să scăpăm! / Pozițiune turmentată / Mofturi! / Sfânta Constituțiune / Cap ai, minte ce-ți mai trebuie? / A venit căldura, a trecut durerea. Textele pot fi monodrame (cu durată estimată a reprezentării de 30-40 minute) sau proză scurtă (inclusiv jurnal, eseu) și vor fi trimise pe adresa eu.scriu@teatruldramaturgilor.ro până la data de 1 iunie. Câștigătorii vor fi anunțați la 9 iunie 2022. Premiile vor consta în invitații și abonamente la teatru și la manifestările organizate de TDR și BMB precum și în expunerea publicului larg a textelor prin spectacole - lectură/online. ■

Cristina ANGHELUȚĂ

Director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov Alexandrina NIȚĂ	
Condeie ILFOVENE	
Editor: Centrul Român pentru Inițiativă Socială Editor coordonator: Cătălin DRAGOMIR Redactor șef: George V. GRIGORE Redactori: Cristina ANGHELUȚĂ, Anica POPA, Iulia GEORGESCU, Marius Florin VĂDUVA, Alexandru LEOLEA, Livia Andreea NIȚĂ	Foto: George V. GRIGORE Corectură: Maria DRAGOMIR DTP: Dan DULGHERU tipar - www.tipografiaKLM.ro Tel. 0371.084.001 ; e-mail: condeieilfovne@gmail.com ISSN 2601 - 0984; ISSN-L 2601 - 0984 Publicație distribuită gratuit

Obiectivul activității a fost de a promova lectura ca obicei cotidian, fără a presupune discutarea fragmentelor citite sau realizarea unei analize pe text.

Citim împreună!

Seria manifestărilor dedicate Zilei Naționale a Lecturii s-a deschis oficial în Aula Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I”, la 15 februarie, cu mesaje reprezentanților Administrației Prezidențiale, ale miniștrilor Educației și Culturii, ale Academiei Române, ale Primăriei Capitalei și ale altor instituții preocupate de promovarea lecturii. În întreaga țară au fost organizate manifestări, în școli și la bibliotecile locale. Motto-ul acestui an a fost „Citim împreună!”

Ariana Popovici, de la Școala Germană Hermann Oberth - Voluntari - mențione la concursul european „Juvenes Translatores“

Cristina ANGHELUȚĂ

Comisia Europeană îi felicită pe cei 27 de tineri câștigători ai concursului său „Juvenes Translatores” destinat liceelor, anunțați în cadrul evenimentului online din 10 februarie 2022 destinat liceelor. Câștigătoarea din România este Dorotea Păscălin, elevă în cadrul Liceului Teoretic „Grigore Moisil” din Tulcea, aflată sub îndrumarea doamnei profesoare Mihaela Visterneanu. De asemenea, alți 15 elevi din România au fost premiați cu mențiuni speciale. Printre aceștia s-a aflat și Ariana Popovici, de la Hermann Oberth International German School, Voluntari. Participanții au putut alege să traducă în oricare combinație lingvistică alcătuită din două limbi oficiale din cele 24 ale UE. Din cele 552 de combinații lingvistice disponibile, cei 2 940 de tineri traducători din 689 de școli care au participat la concurs au utilizat 153, inclusiv combinații mai neobișnuite, mergând de la traduceri din portugheză în finlandeză până la traduceri din bulgară în suedeză și din slovacă în greacă. Comisarul pentru buget și administrație, Johannes Hahn, a declarat: „Traducătorii Comisiei Europene au selectat 27 de câștigători (câte unul pentru fiecare țară UE) din rândul a 2 940 de elevi din întreaga Europă. În plus, 219 elevi au primit mențiuni speciale pentru traduceri remarcabile”.

Înainte de sosirea verii, Comisia Europeană va organiza o ceremonie de decernare a premiilor pentru cei 27 de câștigători. Direcția Generală Traduceri a Comisiei Europene organizează concursul Juvenes Translatores” („tineri traducători” în latină) în fiecare an din 2007. În timp, acest concurs și-a lăsat amprenta asupra multora dintre participanții și câștigătorii săi. Unii au decis să studieze traducerea la universitate, iar alții s-au alăturat departamentelor de traduceri ale Comisiei Europene în calitate de stagiați sau traducători permanenți. Scopul concursului „Juvenes Translatores” este de a promova studiul limbilor străine în școli și de a le oferi tinerilor posibilitatea de a vedea ce înseamnă să fii traducător. Concursul li se adresează elevilor de liceu în vârstă de 17 ani și se desfășoară simultan în toate școlile selectate din UE. ■

Biblioteca Metropolitană București, Ziua Națională a Lecturii a fost marcată printr-o serie de activități online și offline. La Palatul Parlamentului, scriitorul Petre Crăciun a susținut un atelier de lectură pentru copii, la filiala „Ion Creangă” a avut loc o „vânătoare” de cărți, o activitate interactivă, în care copiii au putut descoperi cărți pe baza unor indicii ascunse în toată filiala, iar filiala „Liviu Rebreanu” a pregătit lectura unor povești și susținerea unor activități distractive cu personaje cunoscute și îndrăgite de copii. Reprezentanții filialei „Dimitrie Bolintineanu” au dezvăluit momente interesante din copilăria și viața scriitorilor români, iar în cadrul filialei „Cezar Petrescu” a avut loc atelierul intitulat „Promovarea și încurajarea lecturii”. ■

Timp Românesc

Poeta Coca Popescu din Chitila, premiată în America

George V. GRIGORE

Atunci când Fundația „Spirit Românesc Pro-Arte și Caritate” București, aflată sub egida directorială a lui Dinu Grigorescu, a premiat valorile culturale românești din perioada 2020 - 2021, la 9 decembrie 2021, la Sala Media a Teatrului Național București, printre premiile Editurii Ghepardul 2021, s-a aflat și „Premiul pentru poezie”, care i-a fost acordat poetei Coca Popescu din Chitila pentru volumul de versuri „Incertitudine” (Editura Neuma, 2021).

Și cum pandemia de Covid 19 ne-a ținut aproape de condei pe cei care am avut ceva de spus în scris, Coca Popescu a „greșit” din nou, de această dată primind „Premiul I” la concursul „Misterele Destinului Literare - o enigmă pentru scriitorii detectivi”, din cadrul Cenaclului Destine Literare (organizat sub egida Asociației Scriitorilor

Români din America de Nord - Montreal/ Canada). Concursul a constatat în dezlegarea de către scriitori a unor enigme polițiste. La capătul unei întreceri captivante, locul I a revenit Cocăi Popescu, România, iar locurile II-III (la egalitate) - Melaniei Rusu Caragioiu, Canada, Vioricăi Cocard, Germania și lui Gheorghe Cărbunescu, România.

Gând curat

Să-ți desenez o inimă?
M-ai crede copil.
Să-ți spun: te iubesc!
E inutil, tu știi prea bine.
Îți spun doar atât:
Cu o inimă curată de copil
Te port în fiecare clipă în gând.
...
(din volumul „Dorință și Vis” de Coca Popescu)

Ziua Brâncuși, sărbătorită an de an, la 19 februarie, la Muzeul Național de Artă

✍ George V. GRIGORE

Personalitatea marelui sculptor Constantin Brâncuși este omagiată, la nivel național, începând din 2016, printr-o zi dedicată, 19 februarie.

În 2015, scriitorul Laurian Stănescu, președinte al Fundației Ideea Contemporană, a făcut un prim demers în vederea instituirii unei astfel de zile, solicitând, la 2 februarie, printr-o scrisoare adresată președintelui Klaus Iohannis, Puterii și Opoziției, să declare Ziua Națională Constantin Brâncuși, pe data de 19 februarie. În opinia sa, ziua de naștere a sculptorului, 19 februarie 1876, „este înscrisă în Calendarul Culturii Universale ca o dată biblică, pentru că se naștea cel care avea să fie «Patriarhul și Părintele Sculpturii Moderne», «Titanul din Hobita», Constantin Brâncuși, gorjeanul care ne-a dus în universalitatea lumii și ne-a înrudit cu Dumnezeu”.

Propunerea legislativă a fost inițiată de mai mulți parlamentari, care, în expunerea de motive susțineau că declararea datei de 19 februarie drept „Ziua Brâncuși” - sărbătoare națională legală lucrătoare, reprezintă „o

reparație morală față de refuzul și umilirea sculptorului de către statul român atunci când a vrut să doneze toată opera sa poporului nostru”.

Anul acesta, Muzeul Național de Artă al României (MNAR) a invitat doritorii la un program dedicat, în zilele de 18, 19 și 20 februarie, sub genericul „Un weekend cu Brâncuși”. Aniversarea a fost marcată la 18 februarie, la Sala Auditorium printr-un concert de muzică tradițională românească susținut de Simion Bogdan-Mihai și „Lăutarii de mătase”. Acesta a fost precedat de aforismele sculptorului în lectura actorului Richard Bovnoczki, urmate, în aceeași interpretare, de aprecierile lui Ion Minulescu, Marcel Iancu și Paul Morand, publicate în revistele de avangardă Contemporanul și Integral din anii 1925-1927.

Pe 19 și 20 februarie, cei care s-au aflat în compania artelor au avut parte de ghidaje gratuite în Sala Constantin Brâncuși din Galeria Națională. MNAR a lansat cu această ocazie și turul virtual al acestui spațiu care prezintă lucrările lui Constantin Brâncuși. ■

Surse: mnar.arts.ro; rador.ro

Muzeul Copiilor atrage din ce în ce mai mulți vizitatori

Aproape 8.000 de vizitatori au trecut pragul Centrului Exploratorium - Muzeul Copiilor în primele două luni ale acestui an. Cele două expoziții: „Ocolul Pământului în 80 de curiozități” și „Kids în Pyramids” i-au atras atât pe cei mici, cât și pe cei mari prin interactivitate, învățarea prin joacă și unicitatea poveștilor din spatele fiecărui element care îmbracă expoziția. „Ocolul Pământului în 80 de curiozități” animată de actori care interpretează personaje specifice celor șapte continente este cea mai nouă experiență de la Muzeul Copiilor.

Pentru această variantă, s-a putut opta în fiecare weekend, în perioada 19 februarie - 10 martie, în intervalul orar 10:00 - 13:00.

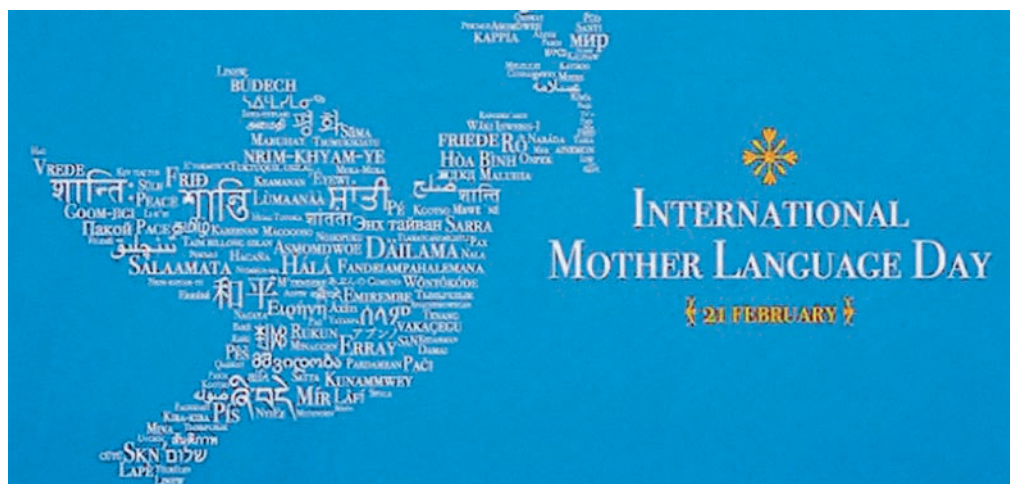

Anul trecut, în perioada 27 noiembrie - 26 decembrie, alți peste 5.500 de vizitatori s-au bucurat de experiența unică de la Muzeul Copiilor, unde copiii au aflat despre faraonii și sarcofagele egiptene prin jocuri și interacțiuni cu decorurile prezente în cadrul expoziției. Elefantul asiatic, tigrul, pinguinii, ursul polar, cimpanzeii sunt doar câteva animale de la Muzeul Copiilor. Atelierul de gastronomie și laboratorul de experimente chimice le-au oferit copiilor distracție și încrederea că pot realiza diverse lucruri cu propriile lor mâini.

În toată activitatea din cadrul Centrului Exploratorium, Muzeul Copiilor au fost direct implicați peste 1.100 de elevi voluntari. Despre vizitele de la muzeu au aflat și unitățile de învățământ din întreaga țară, care s-au alăturat proiectului în grupuri organizate, beneficiind de reducere la achiziționarea biletelor de grup. Și copiii din centrele de zi ale Direcțiilor Generale de Asistență și Protecție a Copilului s-au putut bucura, în regim de gratuitate, de experiența de la Muzeul Copiilor. Muzeul Copiilor este deschis de luni până vineri, în intervalul orar 13.00-21.00, iar sâmbătă și duminică între orele 10.00 și 21.00. ■

✍ Cristina ANGHELUȚĂ

✍ Timp Românesc

21 februarie, Ziua Internațională a Limbii Materne

Pentru a promova diversitatea lingvistică și culturală, precum și multilingvismul, în fiecare an, la 21 februarie, în întreaga lume se sărbătorește Ziua Internațională a Limbii Materne. Data semnifică ziua din 1952 în care studenții care demonstrau pentru recunoașterea limbii lor materne, bangali, ca limbă națională a Pakistanului, au fost uciși de poliție la Dhaka, astăzi devenită capitala Bangladeshului.

Ziua Internațională a Limbii Materne a fost proclamată de Conferința Generală a UNESCO în noiembrie 1999 (30C/62) și a fost recunoscută de Adunarea Generală a Națiunilor Unite prin aceeași rezoluție prin care 2008 a fost declarat Anul Internațional al Limbilor.

Limba maternă este cel mai puternic instrument de conservare și dezvoltare a patrimoniului tangibil și intangibil. ONU consideră că toate acțiunile care promovează diseminarea limbilor materne servesc nu doar scopul încurajării diversității lingvistice și educației multilingve, ci ajută și la dezvoltarea conștiinței tradițiilor lingvistice și culturale în întreaga lume și la inspirarea solidarității bazată pe înțelegere, toleranță și dialog. UNESCO pledează pentru educația multilingvă bazată pe limba maternă încă din primii ani de școală. Cercetările arată că educația în limba maternă este un factor cheie pentru incluziune și învățarea de calitate și, de asemenea, îmbunătățește rezultatele învățării și performanța academică. Acest lucru este crucial, mai ales în școala primară, pentru a evita

lacunele de cunoștințe și pentru a crește viteza de învățare și înțelegere. Și, cel mai important, educația multilingvă bazată pe limba maternă dă putere tuturor să participe pe deplin la societate, încurajează înțelegerea reciprocă și respectul unul față de celălalt și ajută la păstrarea bogăției moștenirii culturale și tradiționale care este încorporată în fiecare limbă din întreaga lume.

Cu toate acestea, este încă un drum lung de parcurs până la garantarea dreptului la educație în limba maternă. În majoritatea țărilor, majoritatea elevilor sunt educați într-o altă limbă decât limba maternă, ceea ce le afectează capacitatea de a învăța eficient. Se estimează că 40 % din populația lumii nu are acces la o educație într-o limbă pe care o vorbește sau o înțelege. Astăzi, în întreaga lume, există aproximativ 7.000 de limbi vorbite. Dar diversitatea lingvistică este din ce în ce mai amenințată pe măsură ce tot mai multe limbi dispar într-un ritm alarmant. Și când o limbă dispare, ia cu ea o întreagă moștenire culturală și intelectuală. UNESCO a publicat recent Atlasul mondial al limbilor, o inițiativă fără precedent de păstrare, revitalizare și promovare a diversității lingvistice globale și a multilingvismului.

Tema Zilei Internaționale a Limbii Materne de anul acesta, „Folosirea tehnologiei pentru învățarea multilingvă”, a fost o oportunitate de a face bilanțul experienței din ultimii doi ani, de a merge mai departe diferit și mai bine. ■

Mărțișorul - speranțe de primăvară, mituri și povești

Mărțișorul a fost înscris de UNESCO, în 2017, în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității

Mărțișorul este o bucurie pentru suflet, un mic obiect de podoabă legat de un șnur împletit dintr-un fir alb și unul roșu, care apare în tradiția românilor și a unor populații învecinate, purtat fie în piept, fie la mână. Pe 1 martie, băieții oferă fetelor, împreună cu mărțișorul și flori timpurii de primăvară, cea mai reprezentativă fiind ghiocelul.

Ca mituri legate de acest obicei îl menționăm pe „Voinicul care a eliberat Soarele”, unde se povestește cum Soarele a coborât pe Pământ în chip de fată preafrumoasă, dar un zmeu a furat-o și a închis-o în palatul lui. Atunci păsările au încetat să cânte, copiii au uitat de joacă și veselie, și lumea întreagă a căzut în mahnire. Văzând ce se întâmplă fără Soare, un tânăr curajos a pornit spre palatul zmeului să elibereze fata. A căutat palatul un an încheiat, iar când l-a găsit, a chemat zmeul la luptă dreaptă. Tânărul a învins creatura și a eliberat fata. Soarele s-a ridicat înapoi pe Cer și iarăși a luminat întregul pământ. A venit primăvara, oamenii și-au recăpătat veselia, dar tânărul luptător zăcea în palatul zmeului după luptele grele pe care le avusese. Sângele cald i s-a scurs pe zăpadă, până când l-a lăsat pe tânăr fără suflare. În locurile în care zăpada s-a topit, au răsărit ghioceli - vestitori ai primăverii. Se zice că de atunci lumea cinstește memoria tânărului curajos legând cu o ață două flori: una albă, alta roșie. Roșul e dragostea pentru frumos și amintește de curajul tânărului, iar albul simbolizează ghiocelul, prima floare a primăverii. Un alt mit este al Luptei dintre Primăvară și Iarnă, care nu mai vrea să plece. Conform acestei povești care circulă prin Moldova, în prima zi a lunii martie, Primăvara a ieșit la marginea pădurii și a observat cum, într-o poiană, într-o tufă de porumbări, de sub zăpadă răsare un ghiocel. Ea a hotărât să-l ajute și a început a da la o

✍ George V. GRIGORE

parte zăpada și a rupe ramurile spinoase. Iarna, văzând aceasta, s-a infuriat și a chemat vântul și gerul să distrugă floarea. Ghiocelul a înghețat imediat. Primăvara a acoperit apoi ghiocelul cu mâinile ei, dar s-a rănit la un deget din cauza mărcinilor. Din deget s-a prelinș o picătură de sânge fierbinte care, căzând peste floare, a făcut-o să reînvie. În acest fel, Primăvara a învins Iarna, iar culorile mărțișorului simbolizează sângele ei roșu pe zăpada albă. Un alt mit este acela al „Fratelui și sorei hanului”. Legenda datează pentru bulgari din perioada primului han. Pe când sora sa și fratele său se aflau în prizonierat, hanul le-a trimis un șoim care avea legat un fir de ață albă pentru a-i înștiința că îi va ajuta să evadeze. Cei doi au reușit să fugă, însă în apropiere de malul Dunării, el a fost ucis de urmăritori și ea atunci a dat drumul șoimului care avea legat de picior firul de ață albă înroșit de sângele fratelui său, pentru a-i da de veste hanului despre moartea fratelui. La aflarea veștii, hanul a poruncit ostașilor să poarte un fir de lână albă și unul de lână roșie pentru a-i feri de necazuri, eveniment care ar fi avut loc la 1 martie 681.

Originile mărțișorului nu sunt cunoscute exact, dar prezența sa atât la români cât și la bulgari (sub numele de Martenița) este datorată substratului comun daco-tracic. În mitologia modernă a bulgarilor mărțișorul ar fi legat de întemeierea primului lor hanat la Dunăre, în 681, dar numele latin indică altceva. Se mai spune că sărbătoarea mărțișorului a apărut pe vremea Imperiului Roman, când Anul Nou era sărbătorit în prima zi a primăverii, în luna lui Marte (zeul). Acesta nu era numai zeul războiului, ci și al fertilității și vegetației. Această dualitate este remarcată în culorile mărțișorului, alb

însemnând pace, iar roșu - război. Anul Nou a fost sărbătorit pe 1 martie până la începutul secolului al XVIII-lea. Cercetări arheologice efectuate în România, la Schela Cladovei, au scos la iveală amulete asemănătoare cu mărțișorul datând de acum cca. 8.000 de ani. Amuletele formate din pietricele vopsite în alb și roșu erau purtate la gât. Documentar, mărțișorul a fost atestat pentru prima oară într-o lucrare de-a lui Iordache Golescu. Folcloristul Simion Florea Marian presupune că în Moldova și Bucovina mărțișorul era compus dintr-o monedă de aur sau de argint, prinsă cu ață albă-roșie, și era purtat de copii în jurul gâtului. Fetele purtau și ele mărțișor la gât în primele 12 zile ale lui martie, pentru ca mai apoi să îl prindă în păr și să-l păstreze până la sosirea primilor cocori și înflorirea arborilor. La acel moment, fetele își scoteau mărțișorul și-l atârnavă de creanga unui copac, iar moneda o dădeau pe caș. Aceste „ritualuri” asigurau un an productiv. În prezent, mărțișorul este purtat întreaga lună martie, după care este prins de ramurile unui pom fructifer. Se crede că aceasta va aduce belșug în casele oamenilor. La începutul lui aprilie, într-o mare parte a satelor, pomii sunt împodobiți de mărțișoare.

În Transilvania mărțișoarele sunt atârinate de uși, ferestre, de coarnele animalelor domestice, crezându-se că că astfel se pot speria duhurile rele. În Banat fetele se spală cu zăpadă pentru a fi mereu iubite. Tot aici, dar și în Bucovina, fetele sunt cele care oferă mărțișoare băieților.

În Dobrogea mărțișoarele sunt purtate până la sosirea cocorilor, apoi aruncate în aer pentru ca fericirea să fie mare și înaripată.

Sărbătoarea mărțișorului se întâlnește în zona Balcanilor la aromâni și megleno-români, precum și la bulgari. Element de patrimoniu cultural imaterial, Mărțișorul a fost înscris de UNESCO, în 2017, în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității în urma candidaturii unui dosar multinațional România, Bulgaria, Macedonia, Republica Moldova. ■

Surse: wikipedia.org; public.asu.edu, e-scoala.ro, digi24.ro, historia.ro

Târgul Mărțișorului la Muzeul Național al Țăranului Român

Dacă ați purtat în continuare mască și ați respectat normele de distanțare fizică ați putut sărbători și de această dată debutul primăverii la Muzeul Național al Țăranului Român. Evenimentul a reprezentat, în ultimii 16 ani, o referință culturală pentru publicul larg. Târgul Mărțișorului promovează și recontextualizează sărbătorirea unui obicei care în ultimul secol a primit o serie de transformări, predominant în spațiul urban. Încurajând creativitatea artistică și meșteșugul capabil să fie reînnoit cu particularități menite să comunice prin expresivitate, imaginație și simț al umorului semnificațiile mai vechi sau mai noi ale obiceiului, târgul aduce în atenția publicului o ofertă bogată prin unicitatea, creativitatea și diversitatea mărțișoarelor. Cu un număr restrâns de doar 150 de participanți, din cauza situației pandemice, Muzeul Național al Țăranului Român a organizat Târgul Mărțișorului, și în acest an.

Participanții au folosit ca sursă de inspirație lumea și mitologia țărănească, ori și-au imaginat noi forme ale creativității urbane actuale: de la obiectul manufacturat și reciclat care folosește materiile naturale devenite clasice, la amprenta unui design contemporan, banda desenată sau personaje și semne din mitologia urbană, imaginate pe o multitudine de materii neconvenționale. Alături de ei au fost fundații, asociații, organizații care desfășoară acțiuni cu caracter umanitar pentru copii și sprijin pentru categoriile defavorizate. De asemenea, ne-am întâlnit cu gospodari și am degustat preparate de casă, turtă dulce, prăjituri, dulceturi, săratele, fructe deshidratate și ceaiuri de leac. Târgul s-a întins pe cinci zile, de la 25 februarie la 1 martie 2022. ■

✍ George V. GRIGORE

„Joc și cânt de Dragobete!“ la Centrul Cultural din Buftea

George V. GRIGORE

Pe 24 februarie este „Dragobetele“, sărbătoarea iubirii la români. Dragobete - ziua când fetele și băieții se îmbrăcau în haine de sărbătoare și porneau în grupuri prin lunci și păduri, cântând și căutând primele flori de primăvară. Apoi se adunau mai mulți la o casă, pentru a-și „face de Dragobete“. Această întâlnire se transformă, adesea, într-o adevărată petrecere. De multe ori băieții mergeau în satele vecine, chiuind și cântând peste dealuri, pentru a participa acolo la sărbătoarea Dragobetelui. El este sărbătorit în ziua împerecherii păsărilor care se strâng în stoluri, ciripesc și încep să-și construiască cuiburile. Păsările neîmperecheate în această zi rămâneau stin-ghere și fără pui până la Dragobetele viitor. Asemănător păsărilor, fetele și băieții trebuiau să se întâlnească pentru a fi îndrăgostiți pe parcursul întregului an. Pentru a oferi șansa acestei întâlniri speciale, Consiliul Județean Ilfov, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, împreună cu partenerii săi tradiționali, Primăria Buftea și Centrul Cultural Buftea, au invitat doritorii la spectacolul extraordinar: „Joc și cânt de Dragobete“. Prezenți la manifestare, alături de părinții copiilor participanți, cetățeni ai orașului Buftea, dar și din întreg județul Ilfov și din București, au fost cei din cadrul Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, coordonați de directorul Alexandrina Niță. Din partea Primăriei Buftea, viceprimarul Alexandru Vaida a susținut evenimentul și a colaborat îndeaproape cu directorul Centrului Cultural, Robert Nagy, cel care a „jucat“ rolul de prezentator și gazdă. Coregraful și principalul coordonator la Ansamblului Doina Ilfovului, Daniela Mândroc, a

8 martie pentru toate mamele, doamnele și fetele din Ilfov

Consiliul Județean Ilfov, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, împreună cu partenerii săi tradiționali, Primăria Buftea și Centrul Cultural Buftea, invită toate mamele, doamnele și fetele din Ilfov la „Sărbătoarea de Ziua Femeii“. Pe 8 martie 2022 sunteți așteptate cu brațele deschise la Centrul Cultural Buftea, unde maeștri lăutari ai Tarafului Ilfovului vă vor încânta cu melodiile lor nemuritoare, iar Ansamblul Doina Ilfovului, coordonat de profesorul coregraf Daniela Mândroc, își va „desfășura“ spectacular cele trei grupe de minunați dansatori care vă vor emoționa cu suite de dansuri populare nepieritoare. ■

George V. GRIGORE

urmărit cu mare atenție din culise ca spectacolul să descurgă fără pauze inutile sau să nu apară momente de indisponibilitate printre tinerii participanți. Într-o sală arhiplină, cu un public doritor de artă și cultură, au urcat pe scenă cei 12 maeștri ai muzicii lăutărești din Taraful Ilfovului, lăsând să zboare pe aripi de note muzicale dorința de a avea pace și o primăvară plină de flori, ca întotdeauna. Grupa Mică, Grupa Mijlocie și Grupa Mare ale Ansamblului „Doina Ilfovului“ au animat spațiul

scenic cu suite diferite de dansuri populare, pline de vivacitate și voie bună.

„Noua Generație“, un ansamblu de copii și elevi coordonat de profesorul Geta Vrabie, ne-a încântat cu momente de dans și muzică.

Bufteanul Emanuel Petrache, de la secția Clarinet a Colegiului Național de Muzică „George Enescu“, și-a dat „examenul“ în fața publicului din orașul Buftea, arătându-ne talentul. De asemenea, Elisa Popovici, clasa a VII-a la Liceul de muzică „Dinu Lipatti“, ne-a încântat cu „Doina Oltului“.

Valentin Rogojinaru, susținut de Grupa Mare a Ansamblului „Doina Ilfovului“, a surprins cu calitățile sale vocale, noi fiind obișnuiți doar cu măiestria sa în interpretarea dansurilor populare.

Elevii Adelina Neaga și Maria Răduță au prezentat „Obiceiuri de Dragobete“, iar Eliza Popovici a „îndulcit“ cu vocea sa atmosfera de farmece și vrăjitorii de dragoste provocate de cei de la „Noua Generație“.

Încărcați cu voie bună și gânduri numai de bine ilfovenii s-au prezentat la spectacol, la Centrul Cultural din orașul Buftea, și după trei ore de manifestare aplauzele îndelungi au „vorbit“ despre reușita acestui eveniment binevenit și mult-așteptat.

Pe aleile orașului băieții își mai încercau șansa de a nu rămâne singuri încă un an și se mai auzea încă zicala strămoșească, adresată timidelor fete: „Dragobetele sărută fetele!“... Fetele chicoteau și nu răspundeau încă... Noi ne-am retras în liniște, încet- încet... lăsându-i pe tineri să „gângurească“ despre dragoste și flori de primăvară... ■

Obiceiuri de primăvară: Urlălia, Cucii, Jujăul

La Muzeul Național al Agriculturii din Slobozia - singurul de acest fel din țară - se prezintă expoziția „Lăsata Secului de Paște. Obiceiuri de primăvară: Urlălia, Cucii, Jujăul“. Aceste obiceiuri sunt reprezentative și pentru locuitorii din Ilfov. De exemplu, Festivalul anual „Ziua Cucilor“ din Brănești are o amploare și o vizibilitate la scară internațională, bucurându-se de succes.

„De Lăsata Secului de Paști, se făceau colaci împlețiți, friptură de porc cu orez în tavă de marmidă și cu vin, mergeam la naș și la toate rudele. Începând de la Lăsata Secului de carne și până la cel de ouă și brânză, se mergea la toate rudele cu Săru’ mâna și se făcea intrarea în familie. Oamenii erau mai primitivi, mai cu frică de Dumnezeu, erau mai buni. Tot atunci se făcea Urlălia. Aveam la poartă niște duzi. Strângeam toată încălțăminteă urâtă din cauciuc, o puneam într-o căldare mare, îi dădeam foc și o ridicam sus, în vârful duzilor cu o prăjină. Strigam ce ne venea prin minte: Urlălia sus pe casă/ Să trăiască Leana grasă/ Urlălia pe căpiță/ Să trăiască nea Gheorghită.. Nu uitam să vedem cine are Urlălia cea mai înaltă. O făceam ca să curățăm casa de rele. Credeam că să curățăm de toate răutățile, fiindcă multe trântre luam cu cizmele de cauciuc” povestește Șerban Rada, născută în 1952, în localitatea Independența, Călărași, fostă învățătoare.

A vintage black and white photograph of three people in costumes. On the left, a man in a dark suit and hat holds a broom. In the center, a person in a white, ruffled costume with a mask. On the right, a man in a patterned suit and hat holds a camera. They are standing outdoors in front of a building.

„De Lăsata Secului de Paști se făceau Cucii. Tinerii îi făceau. Unii se mascau în haine femeiești, cu bici în mână. Cu biciul îi băteau pe cei cu care se întâlneau pe stradă. Nu intrau în case, doar pe uliță. Se zicea că cine a fost lovit de cuci va avea bucurii și va fi sănătos tot anul. În alt sat, unul dintre băieți se îmbrăca în mireasă. Țștia intrau în casă și stăteau la masă și mâncau. Nu se demascau decât dacă erau recunoscuți. Tot atunci se făcea Jujăul. Umblau prin sat cu niște prăjini, de care erau legate niște ațe, ca un laț și căutau să prindă flăcăi tomnatici, cei care rămăseseră neînșurați. Îi băgau în jujău și îi învăteau. Dacă nu prindeau niciun tomnatic, puneau în laț câte un câine nevrednic și îl dădeau la jujău. Răsuceau sforile și apoi le dădeau drumul. Câinele sărea și era zvârlit la mare distanță. Cică se făcea câine rău.“ își amintește Pacionea Ioana, de 75 de ani, născută în localitatea Unirea, Călărași, venită în Jegălia.

„La Lăsata Secului de Paști se merge la nași sau la părinți cu colacul, unii merg cu tort și șampanie. Se pune masa și se face Dihornița. Acum se dă foc la cauciucuri, pe vremuri se strângea toată încălțăminte din cauciuc, se tăia și se pune într-o cutie de tablă cu rumeguș. I se dădea foc și se umbla cu dihornița prin sat. Acum se strâng copiii la marginea satului, se face focul cu cauciucuri ca să alunge spiritele rele, fiindcă începe Postul“, povestește preotul Radu Gheorghe, născut în 1963, la Fierbinți Târg. ■

**Sursa: cercetări de teren Petre-Filip Magdalena,
Stroe Adrian, 2019**
Foto: Arhiva M.N.A., Ștefan Olteanu
**(Cucii - loc. Ciocănești, jud. Călărași, Urlalia,
Juțul - loc. Ceacu, jud. Călărași)**

Foto: Arhiva M.N.A, Ștefan Olteanu
(Cucii - loc. Ciocănești, jud. Călărași, Urlalia,
Jujăul - loc. Ceacu, jud. Călărași)

George V. GRIGORE

George V. GRIGORE

Cucii din Brănești la Muzeul Satului din București

Să uităm puțin de necazul zilei și sa ne amintim că vine primavara. Pe 27 februarie 2022, la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti“, la șosea, a avut loc Târgul Mărțișorului. Cine a dorit a putut să vadă evoluția scenică a „Cucilor din Brănești“, dar și să dăruiască celor dragi mărțișoare și flori de primavară, multă bucurie și iubire „Cucii din Brănești“, coordonați de președintele Asociației Culturale Brănești, profesorul Marius Ovidiu Sebe, au fost costumați divers și colorat și au susținut un spectacol interesant, prezentând tradiția locală și dansurile specifice într-un mod deosebit care a impresionat asistența.

Unul dintre cele mai vechi obiceiuri tradiționale locale, „Sărbătoarea cucilor“, are loc în prima zi după Lăsatul Secului de Brânză. Ceremonial de fertilizare și purificare a spațiului și prin practica magică a bătutului ritual cu opinca, împlinită de feciori și bărbați tineri mascați, este numit Cucii. Este o datină de primăvară cu valențe purificatoare atestată în sudul țării. Participanții acordau o importanță deosebită mascaților în cuci, în special confecționării glugii, lucrată cu iscusință. Îmbrăcați în fuste, ca femeile, cu glugă pe cap, cu un băț în mână și cu un clopot mare în spate, Cucii alergau în prima dimineață după Lăsatul Secului, uneori în ziua Lăsatului de Sec, după copii, fete, femei, oameni pe care îi atingeau și adesea îi trânteau. Unii aveau haine femeiești, alții mască de carton pe obraz, iar la brâu sau

peste piept purtau o curea pe care erau agățate clopote mai mari sau mai mici, *acioaie*, care sunau în ritmul în care se mișcau mascații. Ici-colo, câte unul purta rochie de mireasă peste pantaloni, alții aveau mască de mort și haine colorate, cu mult mai mari decât ar fi fost nevoie. Cei mai ciudați purtau costume albe, iar pe pantaloni aveau desenate niște cruci roșii. Dar nu asta era ciudat la ei, ci cușmele uriașe pe care le aveau pe cap, ca niște turle făcute din lemnișoare, cartoane, pene, hârtie colorată, bucăți de blană. Spre mijlocul zilei, luau în mână câte o nuia de care legau o opincă și urmau alte alergături și alte lovituri la spatele curioșilor. Seara, cucii mergeau în grup, din casă în casă, pentru a face câte o horă în curte. Interesante sunt și credințele localnicilor despre cucii: „Cel ce se face cuc trebuie să se facă de trei ori sau de nouă ori în nouă ani, căci altfel se crede că murind se va face diavol”. „Dacă omul sau oricine nu primește o lovitură de la Cucii în această zi, se zice că acela nu va fi sănătos peste an”. Cucul, pasăre-oracol atestată și la vechii greci, avea un rol purificator. Masca cucului alunga spiritele malefice cu sunetul clopotului, fertiliza fetele și nevestele tinere prin atingerea acestora cu opinca, gonea bolile prin arderea cu fulgilor din glugă. Masca reprezenta, în totalitatea ei, scurgerea timpului anual și sezonul. Așa se desfășura acest obicei cu un secol în urmă. Fără prea mari schimbări el poate fi văzut și astăzi în Brănești. ■

Brănești, 7 martie 2022

Simpozion on-line „Ziua Cucilor“

Consiliul Județean Ilfov, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, împreună cu partenerii săi tradiționali, Primăria comunei Brănești, Asociația Culturală Brănești și Casa Corpului Didactic Brănești, respectând legislația în vigoare, au organizat un simpozion on-line pe 7 martie, între orele 10.30 și 12.30, având ca temă obiceiuri ilfovene cu măști. Studiul de caz: „Ziua Cucilor”. Simpozionul a constat într-un schimb de experiență și a prezentat exemple de bună practică privind modalitatea de integrare a tradițiilor cu măști în educația elevilor. Înscrierile pentru simpozion s-au făcut în perioada 21 februarie - 4 martie 2022, iar manifestările acestuia au deschis noi modalități de colaborare și întrajutorare, spre păstrarea tradițiilor valoroase și reprezentative pentru comunitatea brăneșteană și cea ilfoveană.

Cei care au luat cuvântul, prezentându-și studiile și cercetările, au confirmat încă o dată necesitatea conservării tradițiilor și transmiterea acestora către generațiile viitoare. ■

George V. GRIGORE

Muzeul Național de Istorie a României a deschis, la 2 februarie 2022, expoziția „Corina Chiriac, istoriile unei mari artiste”, Expoziția pune în valoare donația făcută muzeului, în septembrie 2021, de artistă.

Sunt expuse documente de familie, fotografii, obiecte păstrate timp de generații, începând cu cele ale străbunicilor artei, Ioana și Nichita Nestorescu, negustor din Buzău, ajuns președinte al Corporației Meseriașilor-Comisiunea Arbitrilor din Buzău, în 1911, apoi ale ficei lor Lucreția Nestorescu, absolventă de pension, căsătorită cu Gheorghe Chiriac, caligraf, desenator, pictor și tipograf, cu firmă la București, părinții lui Mircea Chiriac, tatăl Corinei Chiriac. Pe simeze se regăsesc și documente ale bunicilor materni, pașaportul lui Hovelia Calagian datat 1916 și diploma de liceu a soției acestuia, Paris, născută Mădăghian,

Februarie - martie 2022

Expo „Corina Chiriac, istoriile unei mari artiste”, la Muzeul Național de Istorie a României

refugiați armeni în România, tablouri de familie din orașul natal Adabazar (azi, Adapazarı, Turcia), fotografii de epocă reprezentând-o pe Hasmig Calagian, mătușa artei, căsătorită cu Mămpre Biberian, în anul 1926.

O serie de portrete de familie completează expoziția, precum cel al mamei Corinei Chiriac, Arșaluiz-Eliza Calagian căsătorită Chiriac, pianistă, absolventă a Academiei Regale de Muzică din București și profesoară la Conservator și cele ale lui Mircea Chiriac, profesor și compozitor cu o activitate prodigioasă. Câteva dintre premiile primite de Mircea Chiriac sunt prezentate, alături de legitimațiile, carnetele și diplomele acestuia, în cadrul expoziției.

Magnetofon „Royal Coronet Webcor” ce i-a aparținut lui Mircea Chiriac, muzician și profesor universitar, tatăl Corinei Chiriac (funcțional)

Partea dedicată artei Corina Chiriac îmbină portretele de atelier, cele apărute în presa vremii, afișele unor concerte naționale și internaționale din anii '70 și '80, dar și din anii 2000, cu cele mai frumoase rochii de scenă purtate în perioada 1970-2019. De la rochia interbelică modificată de Corina Chiriac și purtată la festivalurile de la Dresda, R.D.G., 1975, și „Bratislava Lyra”, 1976, și în turneele din R.D.G., Polonia și Cehoslovacia, la rochia de paiete argintii sau rochia „cu harpă” realizată pentru emisiunea „Eu sunt Corina”, regizată de Tudor Vornicu în 1979, emisiune premiată la Festivalul Internațional al Filmelor de Televiziune de la Montreux, Elveția, 1979, până la rochiile purtate în America în perioada 1988-1994 și cea purtată în 2019, la recitalul susținut la Festivalul „Cerbule de Aur” de la Brașov. Publicul poate admira măturii ale unei cariere artistice de peste cinci decenii: trofee, diplome, decorații, legitimații, bilete de avion, LP-uri și CD-uri, cărți publicate, afișe, programe de sală și multe alte piese intrate în patrimoniul muzeal.

Expoziția este deschisă și în luna martie și poate fi vizitată de miercuri până duminică, în intervalul orar 9.00-17.00. Echipa expozițională: dr. Cristina Păușan-Nuică și dr. Cornel-Contantin Ilie (curatori), Roxana Pătrașcu, Cristina Barbu, Ionuț Drăgoiescu, dr. Alexandru Bădescu, Cristina Petcu, Cristina Moșoiu și Mark Perpits. ■

George V. GRIGORE

„Povești în șezătoare”, la Muzeul Țăranului

Muzeul Național al Țăranului Român a invitat doritorii, la 7 februarie 2022, la lansarea volumului Povești în șezătoare, semnat de Ana Pascu și Valeria Olenici, apărut la Editura Martor. Concepută, în special, pentru copiii de 8-12 ani, dar potrivită pentru iubitorii de basme de orice vârstă, cu ilustrații vesele realizate de către Beatrice Iordan, lucrarea cuprinde o serie de basme fantastice, snoave, ghicitori, povestiri și legende, înregistrate între 2012 și 2014 în satul Horodnic de Jos (Suceava). Odinioară, se spuneau basme oricând se adunau câțiva săteni să lucreze împreună, la șezători și clăci, în familie, voia bună îmboldind la hărnicie. Fiecare sătean contribuia cu o glumă, o poveste sau un sfat. Iar povestitorii recunoscuți pentru talentul lor, cum a fost Valeria Olenici, erau mereu solicitați să mai spună o poveste. De aceea, cartea a fost concepută de Ana Pascu sub forma unei șezători: poveștile Valeriei Olenici alternează cu fragmente din interviuri în care se aud vocile ascultătorilor, dar și comentariile povestitoare, căci „bunica Valeria” dă explicații, reține momente din copilărie sau verifică dacă povestirile ei sunt apreciate. Povești în șezătoare nu este o simplă carte de basme, ci rezultatul unei cercetări etnologice.

Totodată, este o noutate și în plan editorial, într-un context în care povestitorii țărani sunt rari și greu de găsit și doar culegerile vechi sunt republicate. E o dovadă că oamenii au nevoie de basme așa cum au nevoie să își reamintească, uneori, de propria copilărie. ■

10-20 februarie 2022. „Cămașa ciumei”

Muzeul Național al Țăranului Român a vernisat, la 10 februarie 2022, expoziția „Cămașa Ciumei”, la Sala Acvariu.

Exista un adevărat ritual pentru a crea acest artefact miraculos care putea pune deoparte ciurma ucigătoare. Imaginați-vă o cameră slab luminată unde câteva femei cos în tăcere o cămașă cu puterea de a alunga ciurma. Priviți-le cu atenție: câte sunt? ce vârste au? cum arată? cum le cheamă? sunt îmbrăcate sau goale?

Răspunsurile la aceste întrebări diferă de la o legendă la alta sau de la o zonă geografică la alta, dar în definitiv poate că nu contează numărul lor, vârsta sau numele, ci doar ceea ce fac: își pun speranța în ritualul magic al Cămașii Ciumei, ca și cei bolnavi care o îmbrăcau. Documentele vremii nu ne spun dacă această Cămașă a Ciumei avea sau nu efect, dacă sacrificiul femeilor care o lucrau într-o singură noapte oferea protecție întregii așezări umane împotriva bolii. Singurul lucru care răzbate după parcurgerea materialelor este credința pe care toți cei implicați în ritual o aveau în înfăptuirea lui. Vechile credințe spuneau că ciurma și alte boli erau provocate de diavol, demoni sau spiritele rele, iar pentru recăpătarea sănătății era nevoie ca aceste

duhuri răufăcătoare să fie alungate. Lipsiți de informații medicale și de alte mijloace de protecție, țărani credeau în magia vindecătoare a unui obiect vestimentar realizat din cânepă, deoarece firele realizate din această plantă erau iubite de draci și de vrăjitoare. Artista Athena Dumitriu realizează o Cămașă a Ciumei din cânepă, pornind de la acest obicei străvechi de vindecare pe care îl reinterpretează într-o cheie contemporană și adaptată vremurilor actuale. Muzeul s-a alăturat demersului inițiat de Athena Dumitriu, deoarece este important să contextualizăm actul artistic atunci când el reinterpretează și chestionează surse tradiționale. Muzeul a contribuit la această expoziție cu imagini ale icoanelor care îl reprezintă pe

George V. GRIGORE

Sfântul Haralambie, sărbătorit la 10 februarie, ocrotitorul și apărătorul oamenilor și animalelor în fața bolilor. Sfântul este mereu înfățișat călcând pe moarte (sau pe ciurmă), iar cel mai adesea ține legată moartea cu un lanț sau o frânghie. La arhiva de imagine a MNȚR sunt fotografii care ne arată modul în care plantele de cânepă devin fire textile, cum sunt acestea melițate, albite și apoi toarse din caier și puse pe mosor. Biblioteca muzeului a reprezentat punctul zero al acestei cercetări, locul care a oferit informații despre folclorul medical tradițional și alte ritualuri de vindecare folosite de țărani români. Curatorul expoziției „Cămașa Ciumei” din MNȚR a fost Iuliana Dumitru. Expoziția a putut fi vizitată la Sala Acvariu a MNȚR, până la 20 februarie 2022. ■

Pavilionul României la Expo 2020 Dubai, patru luni de participare - peste 700.000 de vizitatori

Cristina ANGHELUȚĂ

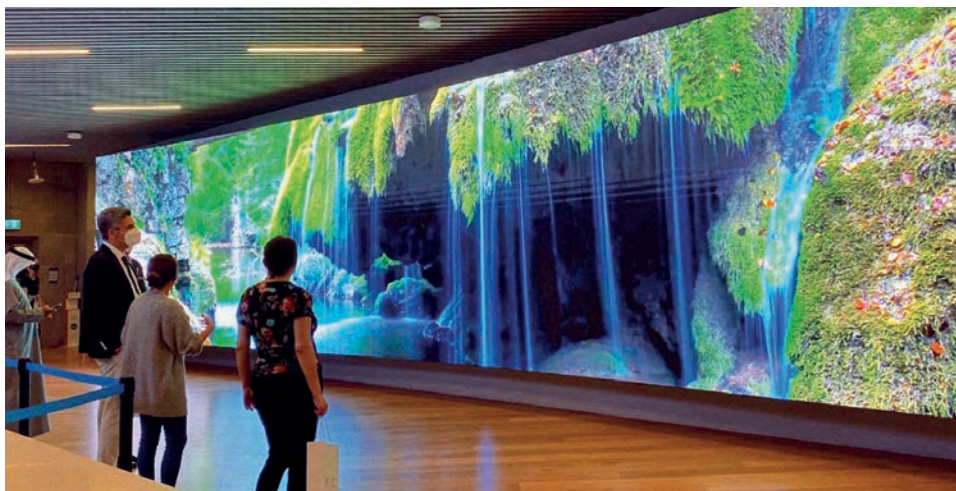
În cele patru luni de la deschiderea oficială, Pavilionul României la Expo 2020 Dubai a găzduit peste 700.000 de vizitatori internaționali, care au asistat la peste 500 de evenimente culturale. În tot acest timp s-au primit vizitele a numeroase delegații oficiale, precum cele conduse de ministrul de Externe al Emiratelor Arabe Unite, șeful Abdullah bin Zayed Al Nahyan, ministrul emiratez al Educației, Hussain Ibrahim Al Hammadi, ministrul de Stat pentru cooperare internațională din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Cooperării Internaționale al EAU și director general al Biroului de coordonare pentru organizarea Expo 2020, Reem Al Hashimy, ministrul delegat pentru sport din Guvernul Republicii Franceze, Roxana Mărăcineanu, președintele Adunării Generale a Biroului Internațional pentru Expoziții (BIE), Jai-chul Choi, secretarul general al BIE, Dimitri Kerkentzes, ministrul adjunct al Turismului din Cipru, Savvas Perdios. Evenimentul artistic din deschiderea oficială a Pavilionului național a fost susținut de artistul român Zoli Toth, împreună cu ansamblul de percuție „Young Beats”, compus din copii cu vârste între 9 și 14 ani, selectați prin programul național de integrare socială prin muzică „Cantus Mundi”. Până în prezent, numeroși studenți și absolvenți ai Universității de Vest din Timișoara, ai Facultății de Muzică și Teatru a Universității Transilvania din Brașov, ai Facultății de Muzică din Brașov și ai Universității Naționale de Muzică din București au oferit concerte live de muzică clasică din repertoriul românesc și cel internațional pe scena Pavilionului României. Au fost susținute, de asemenea, și reprezentații de dansuri populare tradiționale, de membrii ansamblului folcloric „Junii Brașovului”. Totodată, scena Pavilionului național a găzduit recitaluri de pian, flaut, chitară, vioară, violă și nai, în interpretarea studenților din cadrul Universității Transilvania din Brașov. Evenimentele culturale de mari dimensiuni au constat în concerte extraordinare desfășurate pe scenele

special amenajate în spațiul expozițional și au fost susținute de Orchestra Națională de Tineret, sub bagheta dirijorului Gabriel Bebeșelea (6 decembrie 2021, Amfiteatrul Millennium), grupul Violoncellissimo, sub conducerea dirijorului Marian Cazacu (cu două concerte de Crăciun, 21 decembrie la Jubilee Park și 23 decembrie 2021, la Amfiteatrul Millennium) și Orchestra Operei Naționale București, sub conducerea muzicală a dirijorului Daniel Jinga (17 ianuarie 2022, Amfiteatrul Millennium), moment care a marcat Ziua Culturii Naționale. Artiștii prezenți în secțiunea Tradition Reloaded, Simina Filat - designer, Daniel Rădulescu - sculptor în metal, reprezentanții proiectului Mesteshuqar Butiq și creatoarele brandului românesc IE Clothing, au susținut sute de ateliere interactive, publicul vizitator bucurându-se de obiectele decorative și accesoriile vestimentare din materiale naturale lucrate manual și, respectiv, de desenele în cărbune și grafit care reproduc sculpturile marelui maestru Constantin Brâncuși. Meșteșugurile tradiționale maramureșene au fost, de asemenea, prezente prin participarea Asociației Școala Rădăcinilor Străbune - „Poarta”, fiind prezentate atât obiecte tradiționale românești, cât și tradiții străbune readuse la viață de

artiștii populari români.

În același timp, Pavilionul României la Expo 2020 Dubai a găzduit trei expoziții de artă fotografică ale unor artiști consacrați, precum și ale unor talenți tineri pasionați de fotografie. Cu ocazia Zilei Naționale a României, Pavilionul României la Expo 2020 Dubai a organizat o serie de programe speciale, inspirate din cultura națională și tradițiile populare românești, la care au participat atât vizitatori români, cât și public larg internațional. Programul de promovare economică și științifică a Pavilionului României la Expo 2020 Dubai a inclus, până în prezent, organizarea a 15 evenimente de profil. De asemenea, Pavilionul României împreună cu Fundația Cosmonaut Dumitru-Dorin Prunariu a organizat, la 18 decembrie 2021, evenimentul „Space Exploration - from national performance to international cooperation for the benefit of humankind”, avându-i ca invitați pe Dumitru Prunariu și pe astronautul emiratez Hazzaa Al Mansoori.

La barul de apă minerală din cadrul pavilionului, denumit generic H2RO, sub îndrumarea aqua somelierului român Claudia Benea, au fost organizate degustări de apă minerală, precum și evenimente de informare și conștientizare a rolului esențial pe care îl are apa, ca nutrient esențial, pentru sănătatea corpului

uman.

Nu în ultimul rând, vizitatorii mici și mari au putut interacționa cu membrii echipei naționale de robotică Autovortex, ce au fost prezenți, în două ocazii, cu patru roboți inteligenți, dintre care doi campioni mondiali la concursuri de robotică din SUA și Federația Rusă. În continuare, până la încheierea Expoziției Mondiale din Dubai (31 martie 2022), în Pavilionul României se vor desfășura noi activități cultural-artistice și de promovare economică și științifică, într-un ritm susținut, programul propus fiind unul complex și diversificat, cu accent asupra momentului de maximă vizibilitate, respectiv Ziua Națională a României la Expo 2020 Dubai (1 martie 2022). Cu acest prilej, a avut loc o ceremonie oficială, cu participarea delegației române și a reprezentanților organizatorilor și au fost organizate un spectacol de tradiții populare românești, susținut de ansamblul folcloric profesionist „Cindrel - Junii Sibiului” și un Forum Economic sub coordonarea Camerei de Comerț și Industrie a României. În perioada 1 octombrie 2021 - 31 martie 2022, România este prezentă la expoziția mondială din Dubai cu un pavilion național dezvoltat în jurul conceptului „New Nature”, aducând în atenția publicului internațional istoria relației României cu natura, din perspectivă culturală și științifică. ■

România, la Seeyousound International Music Film Festival de la Torino

Cea de-a opta ediție a Festivalului de Muzică și Film „Seeyousound” a avut loc în perioada 18-24 februarie 2022 la Cinema Massimo din Torino. La ediția din acest an, România a fost invitată să participe la inaugurarea festivalului, pe 18

februarie 2022, ora 21:00, cu scurtmetrajul documentar Stuf, din 1963, semnat de Titus Mesaroș. Regizorul a fost unul dintre marii exponenți ai studioului „Alexandru Sahia” din București - unicul studio cinematografic din România

care producea filme documentare, fie ele de propagandă în favoarea regimului sau, dimpotrivă, de luptă subtilă, dar îndrăznească a intelectualității cinematografice românești cu regimul. În acest film, progresul industrial atins „sub cărma Conducătorului” se ciocnește de realitatea înapoiată surprinsă în scurtmetraj, iar muzica epică din ciclul Carmina Burana de Carl Orff face și mai evident acest contrast. În cadrul festivalului, scurtmetrajul, ce nu conține dialoguri, va avea coloana sonoră interpretată live de pianista italiană Ginevra Nervi, care va aduce o contribuție fără precedent la receptarea filmului, în urma cercetărilor sale muzicale bazate pe explorarea vocală și manipularea sunetului. Prin Stuf, regizorul Titus

Mesaroș deschide o perspectivă de tip neorealism, dar cu puternice accente lirice, spre universul insolit al unei recoltări de stuf în Deltă. Ginevra Nervi este producător și compozitor de muzică electronică. A lucrat la muzica a două filme prezentate în premieră la cel de-al 77-lea Festival Internațional de Film de la Veneția: coloana sonoră a documentarului Fuoco Sacro de Antonio Castaldo (proiecție specială în afara competiției) și melodia originală, Miles Away, pentru lungmetrajul Non Odiare de Mauro Mancini. În martie 2021, Geneva a primit prima nominalizare la premiile David di Donatello-66 la categoria „Cea mai bună melodie originală”. Seeyousound, proiect cultural care povestește muzica prin intermediul cinematografiei, se

desfășoară la Torino începând din 2015 și a fost primul festival de cinema muzical creat în Italia. Cea de-a opta ediție Seeyousound - live din nou - aduce o selecție vibrantă de filme fictive și documentare, scurtmetraje și clipuri video în secțiunile competitive LongPlay Doc și LongPlay Feature, 7Inch și Soundies la Cinema Massimo din Torino. În doar câteva ediții, festivalul a căpătat un rol proeminent în peisajul cultural național, este prezent în format redus și în alte orașe din Peninsula, ca de exemplu Milano, Roma, Florența, Bologna, Palermo și Lecce. Festivalul este co-fondator și asociat al Music Film Festivals Network, o rețea europeană de Festivaluri Cinematografice cu tematică muzicală. ■

Orchestra „Mezzoforte Soul Music Otopeni“ de la Centrul Cultural „Ion Manu“

George V. GRIGORE

Membrii orchestrei „Mezzoforte Soul Music Otopeni“ sunt copii din orașul Otopeni, elevi ai Liceului Teoretic „Ioan Petrus“. Datorită dragostei copiilor pentru muzică, talentului și pasiunii, sub directa îndrumare a profesorului Marian Alexandru, au făcut ca instrumentele lor să fie auzite în scurtul timp de la înființare pe mai multe scene de prestigiu, fiind invitați să participe la diferite spectacole și festivaluri naționale și internaționale de renume. Grupul s-a înființat la 1 august 2013, la inițiativa primarului orașului Otopeni, Silviu Constantin Gheorghe. Grupul, alcătuit din copii care nu provin din familii cu tradiție muzicală și fără o pregătire muzicală formată în școli de specialitate, datorită talentului și pasiunii lor pentru muzică, a făcut ca instrumentele lor să fie auzite în scurt timp pe mai multe scene, la diferite spectacole și festivaluri naționale și internaționale. Prima participare la o competiție a fost la Festivalul Național al Fanfarelor școlare „Gabriel Chaborschi“ - 2015 (ediția a III-a), la Râmnicu-Vâlcea, unde copiii au câștigat locul I, iar în 2017, formația a participat la Festivalul Internațional de Fanfare „Iosif Ivanovici“ (ediția a XIII-a) de la Galați, unde prestația a fost răsplătită cu „Diploma de Excelență“. În 2018, orchestra și-a adjudecat atât Marele Premiu al Festivalului „Grand Prix“, cât și „Premiul special pentru cel mai bun spectacol“ al Festivalului Național al Fanfarelor Școlare „Pe ritmuri de Fanfară“ de la Târgu-Mureș. Pe plan internațional, în 2016 copiii au reprezentat România la Festivalul „Fomged Festivals“ din Antalya-Turcia, unde au obținut „Diploma de onoare“, cea mai înaltă distincție a festivalului. În 2017, formația a participat în perioada 18-24 aprilie la Festivalul Internațional de Coruri și Orchestre din Porec, Croația, unde s-a bucurat de succes, copiii trecând în palmaresul formației „Diploma de excelență“. În noiembrie 2019, orchestra de suflători a participat la Festivalul Concurs Internațional „The Grand Festival Bridges 2017 - Prague Stars“

(Republica Cehă). Clasându-se pe locul I formația a câștigat cupa și medalia de aur. În urma acestui rezultat, grupul a fost selecționat de conducerea Asociației Europene a Festivalurilor Folclorice (EAFF) din peste 8.000 de colective participante la diferite festivaluri și concursuri internaționale desfășurate pe toată perioada anului 2017, să reprezinte România și totodată orașul Otopeni, la Campionatul Balcanic de Folclor - „Euro Folk“ - Jiva Voda (Bulgaria) 2018 de unde copiii s-au întors cu medalia de aur și titlul de „Campion Balcanic“ la categoria „folklor instrumental orchestras“, iar în bătaia pentru obținerea „Grand Prix“ grupul a obținut trofeul „Bronze Orpheus“ și medalia de bronz. În același an, formația a participat la Festivalul Concurs Internațional de folclor, dans și muzică „The Festival Bridges Rimini-Italia“ unde a câștigat marele trofeu „Grand Prix“. În 2019, formația a fost aleasă să reprezinte România la a VIII-a ediție „Costa Barcelona Music Festival“ (Spania). Tot în 2019, Mezzoforte a participat la al IX-lea World Championship of Folklore „World Folk“ 2019 Nessebar - Bulgaria, unde și-a adjudecat medalia de aur la categoria „Folklore instrumental groupe, folklore music“. În cadrul aceleiași competiții formației ilfovene i-au fost acordate premiul special din partea Guvernatorului regiunii Burgas, „Special Awaed“ (Diplomă), Placheta de Aur și Diploma pentru „Promovarea internațională a folclorului autentic“. Orchestra Mezzoforte nu se lasă și cucerește un nou premiu la primul Festival muzical internațional organizat online „Praga 2020“. Orchestra, formată majoritar din elevii Liceului Teoretic „Ioan Petrus“ din Otopeni, îl are ca îndrumător pe profesorul Marian Alexandru. ■

Dincolo de manej

Marile dresoare ale Circului românesc

Pentru copii o fascinație majoră vizuală este arta circului, pe lângă cea a teatrului dramatic, a teatrului de păpuși, a filmului și a muzicii, copiii fiind cei mai fideli spectatori. La circ copiii au avut posibilitatea să vadă acrobați de înaltă clasă, echilibriști care sfidau legile fizicii, iluzioniști, comici, dar și dresuri originale de căței, cai, pisici, capre, urși, porumbei, tigrii, lei și elefanți.

Cu ani în urmă toate locurile din circ erau ocupate, spectatorii căutând acest gen de varietate. Zeci de autocare erau parcate în jurul Circului din București. Tot cu ani în urmă am avut trei mari dresoare (femei) de tigri, lei, pantere și urși. Ele au fost Lidia Jiga, Nina

Buzduga și Elena Țipa. Două dintre ele au avut un sfârșit tragic chiar în arenă în timpul spectacolului, fiind sfâșiate de propriile animale pe care le-au crescut de pui, le-au antrenat și le-au îngrijit. O mare dresoare de lei și tigri a fost Lidia Jiga, care a fost ucisă de un tigrul în plin spectacol, la numai 36 de ani. Totul a început în 1959, după cum povestea Nina Buzduga, dresoare de lei; „Când am venit la Circul vechi (care se afla chiar pe locul unde este acum Hotelul Intercontinental), nu ne cunoșteam. Lidia era deja mare vedetă, cu trei ani de experiență. Am făcut cunoștință și ne-am înțeles bine. Aveam fiecare propria dresură și ușor, ușor, Lidia a început să mă admire pentru tehnica mea de a lucra cu felinele. Zi de zi, eu și numai eu lucram cu lei ore întregi, regulă pe care o respectam în permanență. Dacă îi lăsați pe îngrijitori să lucreze cu felinele, riscați să nu mai poți ține dresura în frâu. De fapt, aici a greșit Lidia. Ea, care înlănțuia acasă tigrii, lei și panterele, nu trebuia în ruptul capului să le permită îngrijitorilor să repete cu felinele ei în manej. În sfârșit... La un moment dat, după ce ani întregi, amândouă am adus saci de valută în țară cu spectacolele noastre susținute în întreaga lume, directorul de atunci al Circului, Ene îl chema, a zis că nu mai vrea femeii la dresaj. Avea de gând să dea dresura ei unui îngrijitor, iar pe a mea unui dresor de căței. Și, după ce ne-a micșorat contractul la jumătate de normă, ne-am dus împreună cu Lidia Jiga la tovarășul Macovei, ministrul de atunci al Culturii, care a fost de acord să ne luăm dresurile înapoi. Dresura mea de urși, a povestit Nina Buzduga, ajunsese în URSS și a ieșit scandal mare, că rușii au vrut să mă angajeze la ei. Până la urmă mi-au stricat dresura, dar mi s-a aprobat să cumpăr alți puișori de tigrul, cu care am început să lucrez imediat. Dresura Lidiei Jiga se afla prin Israel, cu fostul ei îngrijitor. S-a dus acolo și a reușit să ia înapoi doi lei și un tigrul, tocmai pe cei la care eu îi spuseseam să renunțe... A plecat cu ei în turneu la ruși, așa cum erau, nerecuperăți prea bine, cu toate că îi promiseseam că o ajut să-și refacă dresura. Și nenorocirea s-a întâmplat în 1970, în Harkov. Lidia avea o figură în care ea mergea spre leu, iar el se retrăgea, apoi leul înainta și ea dădea înapoi. Ceasul rău a făcut ca, în timp ce mergea cu spatele, Lidia să se împiedice de un suport, leul aflat în fața ei a lovit-o cu laba și Lidia a căzut. În momentul acela tigrul - îmi amintesc că era foarte slab -, se afla la trei metri în spatele ei, un pic lateral. A sărit direct la gâtul Lidiei

și și-a înfipt colții în spatele ei, un pic lateral și nimeni nu l-a mai dat la o parte până când n-a sfâșiat-o. Poate tragedia nu se întâmpla dacă, așa cum prevedea regulamentul, s-ar fi aflat lângă cușcă un pompier dotat cu un furtun cu apă sub presiune. Dar nu a fost nimeni... Și așa a sfârșit o mare dresoare de lei și tigri la 36 de ani, Lidia Jiga. Dresoarea Elena Țipa avea să sfârșească la fel de tragic, ucisă de un leu (leul Albert) în plin spectacol în Kuwait. În primăvara lui 1994, Elena Țipa, faimoasa dresoare de lei, se afla, împreună cu soțul ei, în contract cu un circ italian. Au ales turneul în Kuwait, pentru că cei de acolo apreciază enorm numerele sale. Albert era o felină pe care n-a lăsat-o să moară. L-a îngrijit când era pui, era preferatul ei. Totul părea normal în cadrul spectacolului, dar leul n-a apucat să execute ce trebuia, a prins cu ghearele gâtul dresoarei, care a murit în chinuri groaznice, în fața lui Cezar, soțul... Numărul prevedea ca dresoarea, întinsă cu fața în sus pe o bărnă asemănătoare cu cea a gimnastelor, să țină în mână dreaptă o bucată de carne - premiul pentru reușita regelui animalelor - și să aștepte ca Albert, felina preferată, să treacă pe deasupra sa. Elena Țipa și-a pierdut, însă, pentru o clipă echilibrul, iar felina, în loc să calce pe lemn, „a prins“ gâtul dresoarei. Școala românească de dresaj a fost una cu ștaif. Lidia Jiga, făgărășanca, fusese prima din lume care cravașase, în aceeași cușcă, lei și tigri. Pierise la Harkov, în fosta URSS, tragic, pe 7 noiembrie 1970. În timpul unei reprezentanții cu cinci lei și trei tigri, Amur, dungatul ei preferat, a ucis-o. Elena Țipa cunoștea povestea. Și avea grijă. Nu iubea nici școala americană, adepta înfometării animalelor, nici pe cea sovietică, partizana durității. Crescuse în lumea circului, acolo unde îl găsisse pe Albert, un pui de leu. Felina se îmbolnăvise la un moment dat, iar verdictul era crunt: „nu se mai poate vindeca“. Dar Elena insistase. I-a curățat fiecare rană de pe piele, le-a dezinfectat și astfel leul a scăpat. Se zice că deși nu era refăcut complet, Țipa i-a citit în ochi, dorința de a intra în arenă. Și așa au intrat împreună în spectacol. L-a susținut când i-a fost greu, iar „regele“ necuvântătoarelor n-a uitat asta. Înainte de Revoluție se mergea în turnee cu „Globus“. Așa au ajuns în RDG, URSS, China. Școlile de dresaj erau puternice peste tot, dar cea românească umbla țațoșă, în timp ce celelalte salutau cu mâna la chipiu. Dresoarele noastre dormeau cu lei și tineri în cușcă. De fapt se prefăceau că adorm pentru a le urmări mișcările. ■

Surse: libertatea.ro; artacircului.blogspot.ro; ziare.com; protv.ro

Victor COLONELU, regizor

181 de ani de la nașterea lui Iosif Vulcan, „nașul literar” al celui mai mare poet român

 George V. GRIGORE

La 31 martie 2022 se împlinesc 181 de ani de la nașterea avocatului, poetului, dramaturgului și traducătorului Iosif Vulcan. Fondator al revistei enciclopedice „Familia”, acesta și-a asigurat un loc perpetuu în galeria figurilor culturale naționale, atât prin scrieri și traduceri, cât și prin locul pe care îl rezervă în paginile amintitei reviste operelor mai tinerilor scriitori, știut fiind că aici își face debutul și tânărul Eminovici, cel căruia Iosif Vulcan îi va schimba numele în cel cunoscut, de Eminescu. Iosif Vulcan s-a născut la la Halod, în Bihor A fost un recunoscut publicist, animator cultural, membru al Academiei Române. S-a născut într-o veche familie greco-catolică. Tatăl său, Nicolae Vulcan, a fost nepotul de unchi al episcopului Samuil Vulcan, întemeietorul Școlii de la Beiuș, care astăzi îi poartă numele. Mama sa, Irinyi Viktória, sora lui Irinyi János și Irinyi József, era provenită dintr-o familie nobilă maghiară. Studiile primare le urmează în comuna Leta Mare, unde se mută cu familia în 1844. Din 1851 urmează studiile medii la Gimnaziul Premonstratens din Oradea. La sfatul tatălui său, se înscrie la Facultatea de Drept a Universității din Budapesta. Pe Iosif Vulcan cariera de avocat nu-l satisface însă, deoarece îndrăgea literatura. Primele sale încercări literare apar în publicația Federațiunea, patronată de Alexandru Roman. În iunie 1865 Iosif Vulcan întemeiază revista Familia, al cărei program era de a răspândi cultura românească în Transilvania.

Scriitorul Mihail Dragomirescu, din Cucuieții de Ilfov

Scriitorul Mihail Dragomirescu (22 martie 1868 - 25 noiembrie 1942) a fost traducător, estetician, teoretician și critic literar. S-a născut la Cucuieți-Plătărești, pe atunci în Ilfov, acum în Călărași. Fiu de dascăli, și-a făcut studiile liceale la București, urmând primele două clase la Gimnaziul „Gheorghe Lazăr”, iar următoarele la „Sf. Sava”. Își ia licența la Facultatea de Filosofie și Litere din București (1892) cu o teză despre Herbert Spencer, continuând cu stagii de specializare în estetică la Paris și Berlin. Este profesor de filosofie la liceele „Matei Basarab” și „Mihai Viteazul” din București. Ca scriitor, debutează cu versuri în „Convorbiri literare”, în 1892. Tot aici, îi apare un prim studiu - Criticele domnului Titu Maiorescu. Concomitent cu cea dintâi carte, Critica „științifică” și Eminescu, publicată în 1895, devenea conferențiar de estetică și literatură comparată la universitatea în care se formase (suplinitor, 1895-1906, profesor titular, 1906-1938). Susținut de Titu Maiorescu, fostul său profesor, este cooptat în redacția „Convorbirilor literare” (1895-1906). Cum din 1906 în comitetul redacțional intră Nicolae Iorga, iar conducerea revistei era încredințată geografului și etnologului Simion Mehedinți - ambii favorizând pătrunderea ideologiei sămănătoriste -, Dragomirescu lansa la 1 ianuarie 1907 o publicație proprie, „Convorbiri”, devenită după un an „Convorbiri critice”. Tot sub direcția sa apărea, ca supliment săptămânal al „Convorbirilor critice” și „Falanga Literară și artistică” (10 ianuarie - 9 mai 1910), preluând titlul revistei simboliste pariziene „La Phalange” a lui Jean Rovere. După război, „Falanga” se va reactiva într-o serie nouă (1926-1929). Fondând în 1922 Institutul de Literatură, în cadrul Facultății de Litere, profesorul invită scriitori reprezentativi ai țării în intenția de a-i face să-și expună public metoda de creație. Un organ subordonat Institutului a fost revista mensuală „Ritmul vremii” (1925-1929), sub conducerea poetului George Dumitrescu.

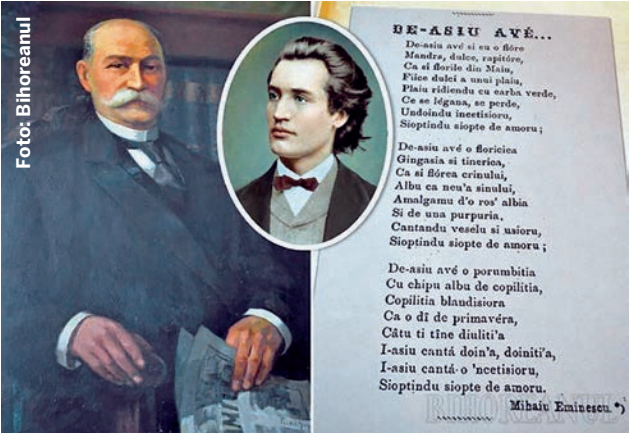
Participant în 1931 la primul congres de istorie literară de la Budapesta, esteticianul aborda disciplina din punctul de vedere al integralismului. După un timp a devenit membru de onoare al Academiei Române (în 1938). Principalele sale opere sunt Știința literaturii (1926), reluată și dezvoltată în La Science de la litterature (I-II, 1928-1938) și Dialoguri filosofice. Preocupările pentru teatru (Critica dramatică, 1904, Dramaturgia română, 1905), cumva pasagere, lasă repede loc interesului pentru poezie, de unde Teoria elementară a poeziei (Introducere în poetică) (1902) și Teoria poeziei cu aplicare la literatura română (1906) sunt revăzute și îmbogățite în 1927. Ca traduceri importante ale lui Mihail Dragomirescu avem Sofocle, Antigona, București, 1896; Edip Rege, București, 1925, William Shakespeare, Romeo și Julieta, București, 1922, Othello, București, 1923, Macbeth, București, 1925. ■

Surse: wikipedia.org; adevarul.ro; mnlr.ro; arhiva.romanialiterara.com; ilazu.blogspot.com; mediapolis.ro

 George V. GRIGORE

În februarie 1866, primește la sediul redacției, de la un privatist de la Gimanziul din Cernăuți, o scrisoare însoțită de o poezie, „De-aș avea”, semnată de Mihail Eminovici. Este încântat de poezia primită, permițându-și însă o modificare, și anume, romanizarea numelui tânărului poet, transformându-l din Eminovici în Eminescu. Din acest motiv, Iosif Vulcan a fost „nașul literar” al celui mai mare poet român. Iosif Vulcan a fost și unul dintre promotorii teatrului românesc în Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. În 1870, alături de deputații români din Parlamentul Ungar, Iosif Vulcan a pus bazele Societății pentru crearea unui fond de teatru român. Creată în contextul politic al Transilvaniei, care se afla în componența Imperiului Austro-Ungar, Societatea a jucat un rol important nu doar în evoluția dramaturgiei românești, ci și în relațiile dintre români și maghiari. Prin articolul publicat în 1869, denumit „Să fondăm teatru național!”, Iosif Vulcan a atras de partea idealului teatral o mulțime de transilvăneni dornici de manifestări artistice românești. Până în 1907 a participat la fiecare adunare generală a Societății care avea ca scop strângerea de capital pentru înființarea unui teatru românesc în Transilvania. În structura organizațională a Societății, a fost secretar, vicepreședinte, fiind până la urmă, figura centrală a acesteia. Animat de ideea că teatrul românesc

Surse: wikipedia.org; enciclopediaromaniei.ro; cnivor.ro; mtariicrisurilor.ro; istorielocala.ro; teatrulreginamaria.ro

este o „școală de cultură națională”, care are rolul de a educa, s-a străduit nu doar să îl promoveze, ci și să producă piese originale, românești, care să poată fi jucate pe scenă. În 1965, la un veac de la apariția revistei Familia, în Oradea a fost inaugurat „Muzeul memorial Iosif Vulcan”. Revista „Familia” continuă să apară, grație Consiliului Județean Bihor. Un colegiu național din Oradea poartă numele de „Iosif Vulcan”, la fel și o școală normală din oraș. De asemenea. o trupă a Teatrului de Stat din Oradea poartă numele de „Iosif Vulcan”. I s-a ridicat un bust în curtea școlii din localitatea Holod, iar casa protopopială din comună este acum și Casa memorială „Iosif Vulcan”. Mai multe străzi din orașe din țară poartă numele „Iosif Vulcan”, dar și o revistă a emigranților români din Australia. O placă memorială dedicată lui Iosif Vulcan este amplasată pe fațada Casei de Cultură din orașul Letavertes (Leta Mare), din Ungaria. ■

Remember actorul și ziaristul Daniel Tomescu din Brănești

 prof. metodist Marius-Ovidiu SEBE

Daniel Tomescu (5 martie 1952 - 6 martie 2012) a fost fiul unei familii de dascăli, Tomescu Nichita și Tomescu Sița, care s-au stabilit în Brănești în perioada anilor 1950, activând la școala din sat. După ce au stat o vreme cu chirie pe la diverși localnici, vor primi un lot de pământ de la autoritățile locale, unde își vor ridica propria locuință (actualmente casa lui Costică Frizerul). Daniel s-a născut pe 5 martie 1952. A copilărit în Brănești până când familia sa a vândut proprietatea și s-a mutat în București. Absolvent al Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografie „I. L. Caragiale” din București, a debutat ca actor la începutul anilor 1970. A interpretat roluri memorabile pe scena Teatrului „Ion Văsilescu” din Capitală, unde era angajat. Pentru că nu a uitat locurile unde a copilărit, Daniel se reîntoarcea cu bucurie ori de câte ori avea prilejul pentru a susține reprezentații cu trupa de teatru și pe scena căminului cultural din Brănești. Numele lui se regăsește și în distribuția unor filme precum „Liniștea din adâncuri”, „Ion-blestemul pământului, blestemul iubirii” sau „Filantropia”. A fost actor al Teatrului de Comedie până în anul 1990. Tânăr fermecător, la fel ca și tatăl său, Daniel avea în față o carieră actricească strălucită și parcursul către o aureolă de mare actor. Un accident la picior care a necesitat protezarea acestuia îi va afecta vizibil mersul, estompându-i ascensiunea, îndepărtându-l de lumina reflectoarelor și determinându-l să se retragă în jurnalism. Daniel Tomescu s-a afirmat și ca ziarist, fiind refactor-șef adjunct la publicațiile „Zig-zag”, „Expres magazin”, „Gardianul” și „Evenimentul zilei” și colaborator la mai multe ziare. Jurnaliștii amatori de la „Gazeta de Brănești”, Adrian Sebe și Marian Deacu povestesc că în scurtă perioadă de lucru la ziarul „Gardianul”, în 2003, l-au întâlnit pe Daniel Tomescu. Acesta s-a arătat foarte atașat de ei, pentru că erau brăneșteni veniți din locurile frumoaselor amintiri ale copilăriei sale. O boală necruțătoare l-a răpus la o zi după ce a împlinit vârsta de 60 de ani. Daniel era căsătorit și avea o fată. Aceasta a trecut la monahism, călugărindu-se. ■

17 februarie 2022

Octav Băncilă, cel mai reprezentativ pictor protestatar și revoluționar, 150 de ani de la naștere

Romfilatelia a introdus în circulație, la 17 februarie a.c., emisiunea de mărci poștale cu tematica Octav Băncilă, 150 de ani de la naștere, care ilustrează tablouri aparținând unui maestru al culorii și al diversității operelor, un recunoscut pictor expresionist. Emisiunea este alcătuită din patru timbre, patru minicoli, două plicuri „prima zi” și pentru pasionații de maximafilie,

patru cărți maxime, fiind completată de o mapă filatelică specială. Octav Băncilă se înscrie în arta românească drept cel mai reprezentativ pictor protestatar și revoluționar. Este cunoscut faptul că după întoarcerea de la studii din Germania, se regăsește în mijlocul unor evenimente sociale legate de cauzele care au declanșat răzcoalele din anul 1907. Fără să fie remarcat ca un maestru al culorii, pictorul a oferit tablourilor sale un colorit specific expresionismului, culoarea fiind subordonată

desenului. „Cred că nici un pictor, de la Grigorescu încoace, nu s-a bucurat de atâta popularitate și de atâta dragoste sinceră în largile pături, ale poporului, ca meșterul Băncilă... Și pe bună dreptate.” Nicolae Tonitza, 1936. Romfilatelia mulțumește reprezentanților Muzeului Național Cotroceni, Complexului Muzeal Național „Moldova” Iași și Muzeului de Artă Iași pentru sprijinul documentar acordat la realizarea acestei emisiuni de mărci poștale. ■

 Timp Românesc

Ciorogârla

Mormântul actriței Frosa Sarandi (1840-1904) de la Mănăstirea Samurcășești

Frosa Sarandi (1840-1904) a fost una dintre primele actrițe ale teatrului românesc, o specialistă în travestit-uri. Apreciată ca actriță de comedie, aceasta a fost eleva lui Matei Millo, alături de care va repurta numeroase succese printre care și în revista „Cer cuvântul”. În prima stagiune a Teatrului Național din București, din perioada 1877-1878, când la conducerea instituției s-a aflat Ion Ghica, Frosa Sarandi

George V. GRIGORE

se afla printre cei 13 actori societari ai instituției, alături de Frosa Popescu-Vlasto. Printre artiștii tineri angajați se număra pe atunci Aristizza Romanescu, iar printre elevi, Constantin Nottara. Frosa Sarandi a jucat pe marile scene ale teatrelor naționale din București și Iași. În repertoriul său au predominat rolurile de comedie. Multe dintre creațiile sale din comediiile lui Molière, Eugène Labiche și îndeosebi din repertoriul clasic românesc de comedie (Florica din „Paracliserul” de Vasile Alecsandri, Mița Baston din „D-ale carnavalului” de I. L. Caragiale) au rămas modele ale genului, preluează în tradiția artei interpretative românești. Artista este înmormântată în cimitirul Mănăstirii Samurcășești din Ciorogârla, iar monumentul ei funerar are valoare de monument istoric. Pentru amintirea taletului său artistic inegalabil, autoritățile au hotărât ca una dintre străzile Capitalei să-i poarte numele. Aceasta se află în cartierul Grivița al Sectorului 1 din București. ■

Surse: wikipedia.org; monumenteromania.ro; amfostacolo.ro

Regele Mihai, la plantat de pomi în Pădurea Pustnicu

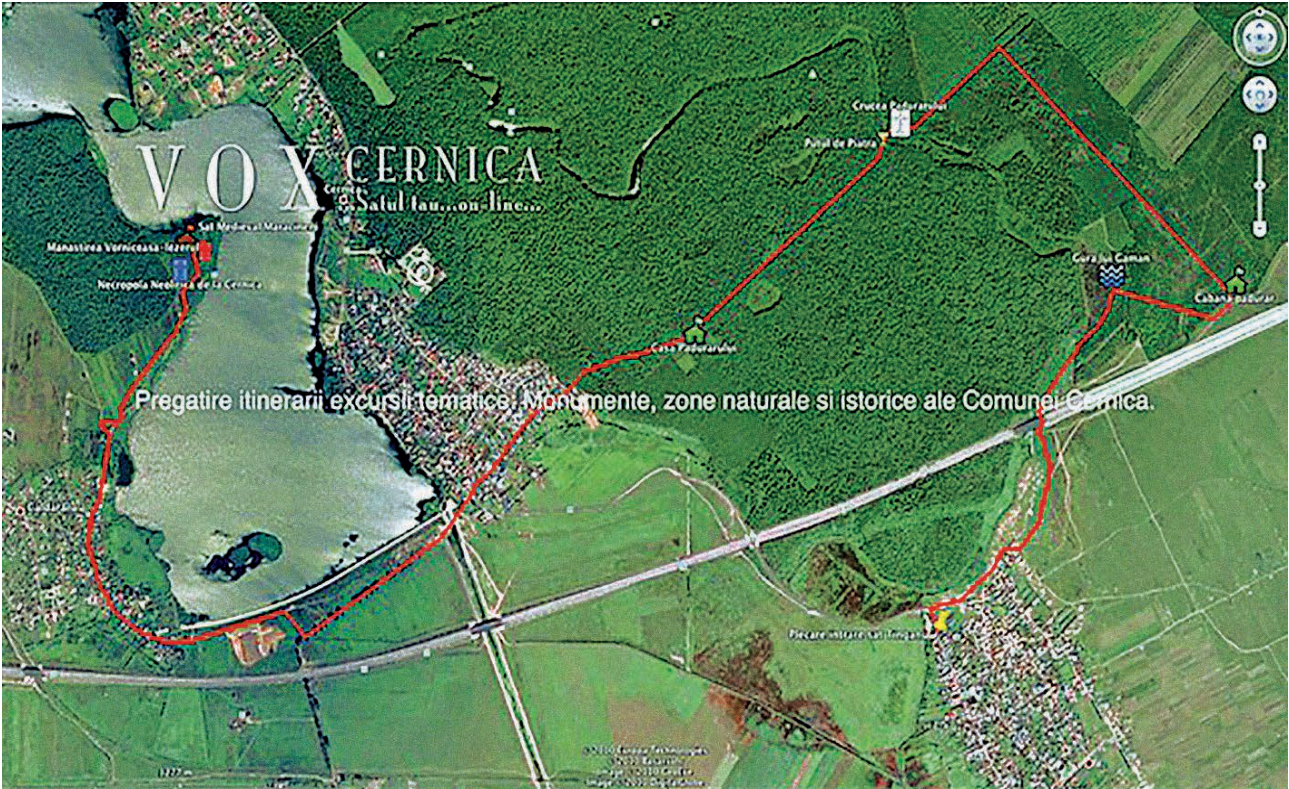
Spun bătrânii satului că regele Mihai al României, pe când era Mare Voevod de Alba-Iulia, a venit personal la pădurea Pustnicu. În timpul unei campanii de împădurire, pentru a planta arbori. Acest lucru este confirmat și de unele articole din *Revista Pădurilor* care descriu „Sărbătoarea arborelui de la Brănești”, manifestare organizată an de an de școala silvică și onorată în anul 1933 de prezența „Marelui Voievod Mihai”. Această pădure fusese tăiată în totalitate în timpul primului război mondial și lăsată să se regenereze singură. În amintirea acestui eveniment, profesorul Ioniță Petre, realizează în anul 1991, în pădurea Pustnicu, înregistrări video cu bătrâni ai satului care au fost martori la acțiunea de sădare a arborilor din anul 1933, alături de „Marele Voievod Mihai”.

prof. Marius-Ovidiu SEBE

Mănăstirea Doamnei Chiajna (fostul schit Iezerul - Vorniceasca) de pe malul lacului Cernica

George V. GRIGORE

La Cernica - Căldăraru (sat Mărăcineni), pe malul vestic al lacului Cernica, la circa 500 de metri nord de localitatea Căldăraru, în Câmpia Bucureștiului, se află un sit arheologic important. Este vorba despre fosta mănăstire (schit) Iezerul de pe malul lacului Cernica, cunoscut și sub toponimul Vorniceasca. Acesta a fost ridicat în apropierea Mănăstirii Cernica de vorniceasa Chiajna, soția vornicului Cernica Știrbei, cam în aceeași vreme în care soțul ei ctitoria mănăstirea care-i poartă numele pe malul celălalt al lacului. Fiind soție de vornic, Doamna era cunoscută și ca „Vorniceasca” (Vorniceasa), de unde și al doilea nume dat schitului. Schitul s-a ruinat cu timpul, iar astăzi se mai zăresc doar fundațiile. Săpăturile arheologice întreprinse între anii 1960-1974 au scos la iveală fundațiile și cripta schitului în care au fost găsite osemintele Doamnei Chiajna „Vorniceasca”, autenticată după inelul pe care îl purta. Locul schitului este astăzi marcat de o cruce de piatră. Aici, la Căldăraru, a fost descoperit și un cimitir neolitic care se întinde pe o suprafață de 12.000 mp și cuprinde 379 de morminte. Este una dintre cele mai mari necropole neolitice din țară. Dispunerea spațială sugerează existența a două grupări, una nordică și alta sudică, separare explicabilă prin posibila existență a două grupuri sau clanuri. Morții au fost îngropați în poziția culcat pe spate, cu capul spre soare-răsare, putându-se estima perioada anului în care a avut loc înmormântarea după poziția față de estul geografic (răsărit). Au fost și câteva excepții în care osemintele au fost găsite în poziție de fetus (ghemuit). Inventarul funerar este compus din vase, toporașe-dălțițe, unelte din silex, instrumente și podoabe

din os. Între necropolă și așezarea aparținând culturii Boian din apropiere există o zonă liberă, fapt care dovedește existența unei concepții funerare în acea epocă. Un tur turistic complet pe biciclete poate cuprinde și Mănăstirea Cernica, dar și Bateria Cățelu (sec. XIX) ce face parte din Cetatea Bucureștiului. Bateria Cățelu 9-10 este una dintre cele mai bine păstrate fortificații. Are două

niveluri și trei locații pentru amplasarea tunurilor. Poate montarea unor indicatoare și a unor panouri de informare ar atrage turiștii și ar crea un traseu interesant pentru iubitorii de călătorii în aer liber. ■

Surse: cimec.ro, taberecusuflet13.worldpress.com; voxcenica.ro

Toporul preistoric din cupru „de tip Vidra” - 6.500 de ani vechime

George V. GRIGORE

Cum oare i-a venit ideea omului preistoric, așa cum stătea el în gura peșterii care-i ținea loc de casă ca din rocile pământului să scoată metale? Până atunci „sculptase” în piatră și din piatră unelte și arme (și din os). Metalurgia cuprului - ca prim metal topit și prelucrat de omul preistoric - este un sector specific care se referă la tehnica de tartare a mineralelor cu un conținut ridicat de cupru pentru a obține cupru sau aliajele sale. Cuprul nativ este rar folosit astăzi în scopuri industriale, deoarece este de preferat să îl extrageți din minerale mai abundente, inclusiv cuprit, calcopirit, covelit și tetrahedrit. Utilizarea minereurilor de cupru carbogazoase (azurit și malachit) este foarte limitată din cauza cantității reduse de mineral disponibil. Mineralele de sulf sunt astăzi principala sursă de cupru primar. De altfel, denumirea alternativă pentru epoca eneolitică este Epoca Cuprului (acum 6.500 de ani). În timp au apărut noi tehnologii de prelucrare a minereurilor de cupru, în special topirea și turnarea metalului în tipare, determină intensificarea producției și răspândirea unui număr ridicat de unelte din cupru în sud-estul

Europei, precum dălți, ciocane, împungătoare, topoare și târnăcoape. Din seria de obiecte preistorice din Colecția de Arheologie a Muzeului Municipiului București (MMB) fac parte și uneltele din cupru care provin din așezarea de tip tell de la Vidra (Ilfov). În situl cercetat de Dinu V. Rosetti, localizat pe malul nordic al Sabarului au fost realizate săpături sistematice în perioada anilor 1931-1933 și 1958, în cadrul cărora au fost surprinse niveluri ocupaționale de tip Boian Vidra, Gumelnița A1, A2, B1. Între artefactele celebre asociate așezării se numără „Zeita de la Vidra” (inclusă în secțiunea „Tezaur”) sau toporul din cupru „de tip Vidra”. Posibil ca acei oameni ce posedau un asemenea topor din cupru „de tip Vidra” aveau un statut social superior. Posibil îl foloseau ca pe un simbol (sceptru) al puterii. Sau poate îl puneau „la lucru”, oferindu-l întregii societăți. Situl de la Vidra a fost unul bogat, piesele din cupru fiind multe și variate, de la împungătoare (unele păstrează încă mânerul făcute din oase de pasăre), până la dălțițe, topoare și un cârlig de undiță. ■

Surse: wikipedia.org; arheologie.ro; cercetari-arheologice.ro

Marius-Ovidiu SEBE, profesor metodist CCD Ilfov

„Noutăți” la CCD Ilfov

Ca urmare a succesului înregistrat în județul Ilfov, Casa Corpului Didactic Ilfov în parteneriat cu Fundația Transylvania College, a lansat înscrierile pentru derularea unei noi grupe de formare a programului „Starea de bine a profesorului: o călătorie conștientă”. Programul se va desfășura online, în perioada 2 martie - 2 aprilie, totalizând 25 ore, împărțite astfel: cinci sesiuni sincrone de câte o oră, la începutul fiecărei săptămâni (miercurea, de la ora 17.00) și 20 de ore asincrone de studiu individual pe platformă și întâlniri cu grupuri de reflecție. Cursul este gratuit și se adresează cadrelor didactice și didactic-auxiliare din județul Ilfov.

Completarea motivației participării la acest program este o condiție de selectare a cursanților. Casa Corpului Didactic Ilfov a fost contractată pentru livrarea unui pachet de formare totalizând 30 de credite profesionale transferabile, format din trei cursuri cu zece credite fiecare, în cadrul unui proiect intitulat „Școala ADS Prahova”, având grup țintă final 515 cadre didactice și didactic auxiliare din județul Prahova. Parteneriatul se va desfășura pe toată perioada anului 2022. Data de 21 februarie reprezintă debutul primei serii de formare, respectiv primele trei grupe în cadrul programului de formare „Comunicarea în situații de criză”, program pe care Casa Corpului Didactic Ilfov îl livrează unui număr de 105 cadre didactice din Prahova. ■

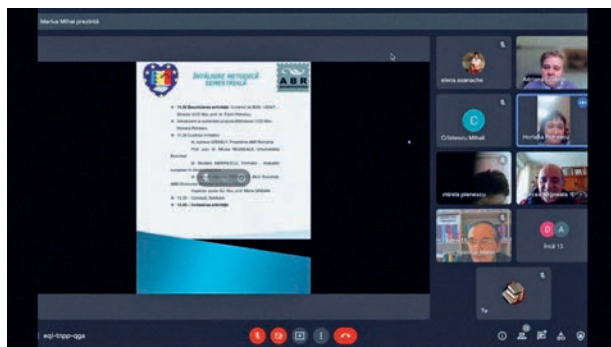
George V. GRIGORE

Oaspeți de la Snagov, la expoziția etnografică de la CCD Ilfov

Colțul muzeografic de la Casa Corpului Didactic din Brănești, „alimentat” mereu prin donații și eforturi de colectare ale Asociației Culturale Brănești, a devenit un loc căutat și apreciat. În așteptarea muzeului mult promis al „Zestrei Cucilor”, această sală expozițională îi primește cu brațele deschise pe doritorii din întreg județul și nu numai.

Recent, un grup numeros de elevi și cadre didactice din Snagov au vizitat punctul expozițional, bucurându-se de aceste „comori” din străbuni. ■

Normalitatea, o lecție din nou învățată

Horiana PETRESCU, bibliotecar CCD Ilfov

Pentru toți cei care am trecut cu bine de hopul pandemiei, începutul de an a însemnat reluarea unui ritm susținut de muncă și a obiceiurilor pe care le-am abandonat. Am revenit la un stil mai direct al interacțiunii cu ceilalți, fără a ne mai teme atât de crâncen de spectrul îmbolnăvirii. Apoi, am reușit să ne restabilim curajul de a ne face planuri, acele to do list-uri de care ne era atât de dor. În luna februarie se fac planificările, ieșirile, plecările în concediu, iar anul acesta, timid, au început să se restabilească și această practică, oprită în timpul pandemiei. Unde fugim de pandemie? Cum ne reconectăm cu obiceiurile noastre de dinaintea acestui perioade? Pentru Casa Corpului Didactic Ilfov, Biblioteca s-a înscris în trendul general și a marcat noua inițiativă a sărbătorii lecturii printr-un eveniment online, o ocazie de a discuta, de a umple cu conținut „forma” propusă de anul acesta de a celebra două mari personalități ale culturii și pedagogiei românești - aniversați în data de 15 februarie: Titu Maiorescu și Spiru Haret. În întâlnirea metodică din 16 februarie 2022, bibliotecarii școlari, documentariștii, responsabili Centrelor de documentare și informare au putut să găsească soluții comune pentru a face mai ușoară trecerea de la perioada plină de restricții la una mai permisivă. Structurile info documentare, bibliotecile școlare, centrele de documentare și informare au reînceput să ofere utilizatorilor și cărți în format fizic, nu doar linkuri și adrese de platforme electronice. Cititul împreună, lectura publică, demonstrativă sunt căi eficiente de canalizare a demersului educativ în jurul cărții și a misiunii sale

formatoare. Invitați deosebiți la ediția de anul acesta au fost partenerii noștri, prieteni de nădejde, care au răspuns la una din întrebările de pe ordinea de zi: „Cartea în școală, afacere sau binefacere?”

Iată că aceste forme de celebrare nu trebuie să rămână goale, ele se pot umple de conținut și sens. Așa a fost și în cazul colaborării, a parteneriatului cu Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu”, în care s-au derulat activități interesante, care au urmărit un sens principal, o direcție cheie: promovarea cărții, a practicilor eficiente de lectură.

Din partea Asociației Bibliotecarilor din România a răspuns invitației noastre președintele Adriana Szekely. A fost cu noi, prof. univ. dr. Mircea Regneală, în calitate de invitat de onoare. Coordonator și autor al lucrării „Tratat de biblioteconomie”, prof. Regneală ne-a împărtășit din culisele „facerii” acestei „opere fundamentale de biblioteconomie”, de o dimensiune unicat în lume.

O altă carte la fel de utilă este și cea a Nicolettei Marinescu, formator și expert în științele informării și ale documentării. Deși nu i-a fost confortabilă „conectarea” cu spațiul online, a răspuns invitației CCD Ilfov și a prezentat cele mai importante atribute ale meseriei de bibliotecar în mileniul al treilea „Biblioteconomie în întrebări și răspunsuri” o lucrare în trei volume care cuprinde principalele aspecte teoretice cu care operează biblioteconomia. Deși a apărut în 2009, cartea rămâne actuală, termenii și multe din exemplele oferite au anticipat mutarea în spațiul virtual al serviciilor și ofertelor bibliotecilor. Chestionarele de feedback completate de participanți la sfârșitul întâlnirii au cuprins și recomandarea de a organiza un curs de formare cu aceștia. ■

Un an de proiect Erasmus+

prof. Cristina STOEAN, coordonator proiect

Proiectul Erasmus+ Profesori creativi, elevi de success, care se desfășoară la Școala Gimnazială nr. 1 din comuna 1 Decembrie împlinit un an. Deși începutul a fost îngreunat de pandemie, am reușit să ne desfășurăm activitățile propuse fără prelungirea duratei proiectului, chiar dacă termenele activităților au fost decalate. În această perioadă am reușit să ne organizăm pentru a realiza selecția cadrelor didactice, pregătirea necesară participării la mobilități, desfășurarea mobilităților, activități de diseminare către cadrele didactice din școală, elevi, părinți, amenajarea unui spațiu special destinat activităților echipei de proiect. Cursurile la care au participat cele 13 cadre didactice din grupul țintă au fost axate pe învățarea de noi metode de lucru la clasa de elevi, precum și pe utilizarea instrumentelor TIC, atât de necesare în acest an de pandemie orelor online. Aceste cursuri au fost: „4 tools for innovative education”, „4 C in education”, „21st century skills”,

„Flipped classroom” și s-au desfășurat în trei orașe spaniole - Valencia, Barcelona și Malaga. Alături de noi au fost colegi din Polonia, Lituania, Austria, Grecia, Slovacia. Toate cadrele didactice au apreciat conținuturile cursurilor, care au răspuns obiectivelor proiectului și nevoilor de formare, profesionalismul formatorilor dar și posibilitatea schimbului de idei și colaborarea cu cadrele didactice din alte state ale Uniunii Europene. Un plus al programului Erasmus+

il constituie experiențele culturale în care am fost implicați, putând astfel cunoaște oameni și locuri noi, cu obiceiurile și tradițiile lor. După începutul anului școlar, cadrele didactice participante la curs au realizat activități de diseminare către elevi, alte cadre didactice, părinți și au aplicat și la clasele de elevi noile cunoștințe dobândite în urma participării la cursurile Erasmus+.

Astfel, povestea proiectului continua, aducând noutăți în școală și în activitățile derulate cu elevii. ■

Pagină coordonată de prof. dr. Florin PETRESCU, director al CCD Ilfov